

SOSIAALINEN SIJOITTAMINEN

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö
Liiketalouden koulutus, Hämeenlinnan korkeakoulukeskus
hyväksymislukukausi syksy 2021
Jenna Stenberg

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön aiheena oli sosiaalinen sijoittaminen sekä sosiaalisen median ja sosiaalisen sijoittamisen yhteisöjen vaikutus sijoituspäätöksiin. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää ja kertoa, mitä sosiaalinen sijoittaminen ylipäätään tarkoittaa, miten se vaikuttavat sijoituspäätöksiin ja miten sosiaalisen sijoittamisen verkkoyhteisöt toimivat. Lisäksi tutkittiin sijoituskohteiden vastuullisuuden merkitystä. Työn toimeksiantaja on Hämeen ammattikorkeakoulu.

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisen opinnäytetyön menetelmiä mukaillen. Tutkimus tehtiin kvantitatiivisena, eli määrällisenä tutkimuksena keräämällä ensin teoretietoa aiheesta. Teoretiedon hankkimisen jälkeen tehtiin täysi-ikäisille suomalaisille sijoittajille kohdistettu kyselytutkimus verkossa, joka julkaistiin sijoittamisaiheisessa Facebook-ryhmässä. Kyselyyn vastaaminen oli täysin anonyymiä ja vastauksia saatiin 2517 kappaletta.

Tutkimuksessa selvisi, että sosiaalinen sijoittaminen perustuu sille tarkoitettuihin sijoittamisen alustoihin ja sosiaalisen median kanaviin, joissa tiedon tuottajia ovat muut yhteisön jäsenet. Kyselytutkimuksen tulokset kertovat, että sijoittajat kysyvät mielellään tietoja ja neuvoja toisiltaan, etenkin osakesijoittamiseen liittyen, mutta eivät siitä huolimatta koe muiden mielipiteiden tai sosiaalisen median vaikuttavan suuresti omiin sijoituspäätöksiinsä. Tällä hetkellä sijoitustietoa hankitaan enemmän perinteisistä sosiaalisen median kanavista, mutta monet kertoivat käyttävänsä myös jotakin virallista sosiaalisen sijoittamisen alustaa.

Avainsanat: Sijoittaminen, Sosiaalinen sijoittaminen, Arvopaperimarkkinat, Sosiaalinen media

Sivut 41 sivua ja liitteitä 4 sivua

Author Jenna Stenberg

Year 2021

Subject Social trading

Supervisors Sanna Kuisma

ABSTRACT

The aim of this thesis was social trading and the influence of social media and social trading communities on investment decisions. The purpose of the study was to find out and tell what social trading generally means, how it influences investment decisions and how online communities for social trading work. In addition, the importance of the responsibility of investment was studied. The thesis was commissioned by Häme University of Applied Sciences.

The thesis was carried out as a research thesis. The research was implemented as a quantitative study, first collecting theoretical information of the topic. After collecting theoretical information, an online survey for adult Finnish investors was conducted and published in an investment-related Facebook group. Responding to the survey was completely anonymous and a total of 2517 people responded to it.

The study found that social trading is based on social trading platforms and social media channel other members of the community can share information about investing. The results of the survey showed that investors like to ask each other for information and advice, especially regarding equity investing, but still do not feel that other people's opinions or social media greatly influence their own investment decisions. Currently, most of the investment information is obtained from traditional social media channels, but many said they also use some official social trading platform.

Keywords: investing, social trading, securities market, social media

Pages 41 pages and appendices 4 pages

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO.....	1
2	SIJOITTAMINEN.....	3
2.1	Historia.....	3
2.2	Arvopaperit ja arvopaperimarkkinat.....	5
2.3	Sääntely.....	5
2.4	Arvopaperimarkkinoiden yleisimpiä sijoituskohteita	6
2.4.1	Osakkeet.....	6
2.4.2	Rahastot	7
2.4.3	ETP-tuotteet	7
2.4.4	Johdannaiset	8
2.4.5	Kryptovaluutat.....	8
2.4.6	Velkakirjat.....	8
3	DIGITALISAATIO JA SOSIAALINEN MEDIA.....	9
3.1	Fintech.....	9
3.2	Sosiaalinen media	10
4	SOSIAALINEN SIJOITTAMINEN	12
4.1	Sosiaalisen sijoittamisen historia	14
4.2	Tunnetuimmat sosiaalisen sijoittamisen alustat Suomessa	15
4.2.1	eToro	16
4.2.2	Nordnet ja Shareville.....	17
4.3	Uhat sosiaalisessa sijoittamisessa.....	18
4.4	Sijoituskohteiden vastuullisuus ja eettisyys.....	18
5	TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTUS	19
5.1	Määrällinen tutkimus.....	20
5.2	Verkkokysely	21
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	22
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	33
7.1	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys.....	35
7.2	Pohdinta opinnäytetyöprojektista	36
7.3	Jatkotutkimuskohteet	37
	Lähteet.....	39

Kuvat, taulukot ja kaavat

Kuva 1. Sosiaalinen media muodostuu sisällöistä, teknologiasta sekä ihmisistä ja yhteisöistä	11
Kuva 2. Mitä on sosiaalinen sijoittaminen?.....	13
Kuva 3. Määrällisessä tutkimuksessa tutkimuslomakkeen kysymykset johdetaan teorioista.	21
Kuva 4. Vastaajien ikäjakauma	23
Kuva 5. Vastaajien sukupuolijakauma	24
Kuva 6. Vastaajien sijoituskokemus vuosina	25
Kuva 7. Vastaajien sijoituskohteet	26
Kuva 8. Sijoituskohteet, joihin vastaajat kokevat kaipaavansa eniten neuvoja muilta sijoittajilta, tai sosiaalisesta mediasta	27
Kuva 9. Sijoittamiseen liittyvä tiedonhankintatapa	28
Kuva 10. Muiden sijoittajien mielipiteiden, tai sosiaalisen median vaikutus sijoituspäätöksiin	29
Kuva 11. Suosituimmat sosiaalisen median kanavat sijoittamiseen liittyvässä tiedonhankinnassa.....	30
Kuva 12. Vastausjakauma kysymykseen, kuinka moni kuuluu johonkin viralliseen sosiaalisen sijoittamisen verkkoyhteisöön, kuten Sharevilleen	31
Kuva 13. Paljonko sijoittajat mieltivät sijoituskohteidensa vastuullisuutta	32

Liitteet

Liite 1	Verkkokyselyn tutkimuskysymykset

1 JOHDANTO

Sijoittamistyyli sekä sijoittamisen muodot muuttuvat ja kehittyvät jatkuvasti. Digitalisaation myötä sijoittaminen ja siihen liittyvä sijoittajien tiedonhankinta siirtyy toimimaan koko ajan enemmän internetiin ja sosiaalisen median pariin. Nykyään on olemassa myös erilaisia sosiaalisen sijoittamisen verkostoja ja alustoja sekä sosiaalisen median sivustoja ja ryhmiä, joissa sijoittajat voivat keskustella ja jakaa tietoa ja omia mielipiteitä keskenään.

Sosiaalinen sijoittaminen on vielä melko uusi sijoittamisen muoto, joten aiempia tutkimuksia tai opinnäytetöitä aiheeseen liittyen löytyy vain muutama. Teoriatietoa löytyy pääasiassa sosiaalisen sijoittamisen sivustoilta ja blogiteksteistä sekä muilta ulkomaalaisilta sivustoilta. Suomeksi kirjoitettuna tietoa aiheesta löytyy vielä melko vähän ja sitä olisi hyvä löytyä enemmänkin, joten myös siitä syystä opinnäytetyön aihe on ajankohtainen. Kirjallisuutta sosiaalisesta sijoittamisesta ei juurikaan löytynyt, joten teoriaosuuden tiedonlähteinä on käytetty pääasiassa internetistä löytyvää informaatiota.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä sosiaalinen sijoittaminen tarkoittaa sekä missä ja miten se toimii. Työssä tutkittiin sijoittamisen kehityshistoriaa nykypäivän sijoitusmuotoihin sekä mitä hyviä ja huonoja puolia sosiaalisessa sijoittamistavassa on. Tarkoituksena on lisäksi kertoa muutamasta tämän hetken suosituimmasta sosiaalisen sijoittamisen sivustosta ja ympäristöstä. Opinnäytetyön päätavoitteina oli luoda selkeä käsitys siitä mitä sosiaalinen sijoittaminen tarkoittaa, ketkä sitä käyttävät ja missä ja miten se toimii.

Työssä tutkitaan sijoittajille kohdistetun verkkokyselytutkimuksen ja internetistä löytyvien tietolähteiden avulla mitä sosiaalisen median tietolähteitä sijoittajat käyttävät sijoituspäätöksiä tehdessään ja lisäksi sitä, kuinka suuri painoarvo sijoituskohteen vastuullisuudella sijoittajille on. Teoriaosuudessa perehdytään sosiaalisen sijoittamisen lisäksi yleisiin sijoituskohteisiin sekä arvopaperimarkkinoihin ja niiden kehitykseen. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Hämeen ammattikorkeakoulu ja työ on toteutettu tutkimuksellisen opinnäytetyön menetelmiä mukaillen.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

- Mitä on sosiaalinen sijoittaminen?
- Mitä ovat sosiaalisen sijoittamisen alustat ja miten ne toimivat?
- Kuinka paljon sosiaalisen sijoittamisen alustat ja yhteisöt sekä muu sosiaalinen media vaikuttavat sijoituspäätöksiin?
- Minkä verran sijoituskohteiden vastuullisuus merkitsee sijoittajille?

2 SJOITTAMINEN

Sijoittamisen suosio on jatkuvasti kasvanut ja ihmiset ovat kiinnostuneempia rahasta, säästämisestä ja sijoittamisesta. Perinteisesti sijoittamisen ajatellaan olevan osakkeisiin ja velkakirjoihin sijoittamista, mutta sijoituskohteita on monia muitakin, kuten rahastot, korot ja valuutat, raaka-aineet ja kiinteistöt. Sijoittamisen pääperiaate on saada tuottoa, eli ostaa halvemmalla ja myydä kalliimmalla. Sijoittamiseen liittyy kuitenkin aina myös riski, että sijoituskohteen arvo ei nousekaan, vaan päinvastoin laskee.

2.1 Historia

Sijoittamisen voidaan ajatella syntyneen maa-alueiden omistamisen myötä jo muinaisen Mesopotamian aikaan, eli se on saanut alkunsa jo vuosina 3000–5000 ennen ajanlaskun alkua. Mesopotamia sijaitsi nykyisten Turkin, Syyrian ja Irakin alueilla. Samaan aikaan alettiin ensimmäistä kertaa soveltamaan matematiikkaa ja osa nykyisestä matematiikan termistöstä on lähtöisin tältä ajalta. Sijoituskohteina toimivat aluksi ainoastaan maanviljelyyn soveltuneet maa-alueet ja rakennukset ja se oli mahdollista pääasiassa vain hyvin pienelle yläluokalle. (Mieskolainen, 2020)

Välimeren alueella vuosina 800–300 ennen ajanlaskun alkua kreikkalainen sivilisaatio oli sivistyksen keskittymä. Näinä vuosina siellä kehitettiin pankkijärjestelmä ja muita uusia menetelmiä kaupankäynnin avuksi. Lainaaminen oli yleistä etenkin tuttavien ja sukulaisten kesken ja myös korollisia lainoja käytettiin. Edelleen vain ylempään luokkaan kuuluvat pystyivät sijoittamaan ja yleensä sijoituksia hoitivatkin heidän orjansa. Keskiajalla talouden ja teknologian kehitys pysähtyi, mutta 1100–1200-luvuilla talous ja yhteiskunta jatkoi kehitystään ja sen myötä väestön määrä ja varallisuus kasvoivat. (Mieskolainen, 2020)

Renessanssin aikaan 1200–1500-luvuilla Lainaajat kävivät kauppaa lainoilla keskenään ja joidenkin tietojen mukaan myös ensimmäiset osakemarkkinat saivat alkunsa näihin aikoihin Venetsiassa. Pankkien, kirjanpidon sekä kaupankäynnin ja talouden kehitys kiihtyi ja näistä muodostuikin myöhemmin pohja osakemarkkinoille. 1500-luvulla sijoituksissa keskityttiin

pääasiassa erilaisiin bondeihin ja velkakirjoihin, kun osakesijoittamista ei ollut vielä käytössä. Ensimmäinen arvopaperipörssi syntyi jo vuonna 1531 Belgiassa, Antwerpissa ja sen tarkoituksena oli toimia kohtaamispaikkana välittäjien ja lainanantajien välillä.

(Mieskolainen, 2020)

Yritystoiminta ja sen ominaispiirteet omistus, pysyvyys ja omaisuuden liikkuvuus saivat alkunsa siirtomaavallan aikaan, kun yhtiöt rahoittivat siirtomaavaltojen laivamatkoja esimerkiksi siirtomaihin. Yleensä rahoittajat sijoittivat varansa useaan eri laivamatkaan, jotta onnettomuuden sattuessa kaikki sijoitetut varat eivät olisi kiinni yhdessä laivassa.

Amsterdamin pörssi puolestaan avattiin vasta vuonna 1787 ja tällöin kaupankäynti osakkeilla oli ensimmäistä kertaa mahdollista yhteisessä paikassa. Philadelphian presbyteerisen kirkon toimesta syntyi ensimmäinen eläkerahasto vuonna 1759. Rahaston tarkoituksena oli taata vakuutuksen omaista turvaa parhaiten maksaville ministereille ja näiden perheille. Vuosien saatossa teollisuus ja teollisuuden vallankumoukset lisäsivät eläkerahastojen määrää, kun säästäminen ja pääomien saatavuus lisääntyivät. Lontooseen perustettiin pörssi vuonna 1773 ja New Yorkiin puolestaan vuonna 1792 ja tällöin myös osakeindeksit alkoivat muodostua. 1800-luvulla kehittyi myös moderni pankkilaitos. (Mieskolainen, 2020)

Suomessa Helsingin Arvopaperipörssi perustettiin vuonna 1912 ja 7.10. siellä tehtiin ensimmäiset kaupat. Meklarit jättivät Pörssitalon 1990-luvun alussa, kun pörssi siirtyi sähköiseen arvopaperikauppaan. (Pörssitalo, 2021) Suoraan pankissa merkattuja rahastoja alkoi saada Suomessa syyskuussa vuonna 1987, kun uusi sijoitusrahastolaki astui voimaan. Rahastojen arvo vastasi niiden omistamien arvopapereiden arvoa päivän lopussa.

(Hämäläinen, 2017)

2.2 Arvopaperit ja arvopaperimarkkinat

Arvopaperi voi olla painetussa tai sähköisessä muodossa oleva asiakirja, joka oikeuttaa ja on todisteena tietyn yksityisoikeuden käyttöön tai omistukseen. Arvopaperilla tarkoitetaan kaupan kohteena olevaa todistusta, osaketta, korkopaperia tai omistusasiakirjaa. Esimerkiksi osakkeet ja sijoitusrahasto-osuudet ovat arvopapereita. Arvopaperimarkkinalain (746/2012) mukaisten arvopaperien tulee olla vaihdantakelpoisia ja ne on saatettu tai saatetaan yleiseen liikkeeseen useiden samansisältöisistä oikeuksista annettujen arvopapereiden kanssa. (Arvopaperimarkkinalaki 746/2012 §1, 2012)

Arvopaperimarkkinat ovat järjestäytyntä kaupankäyntiä arvopapereilla.

Arvopaperimarkkinat jaetaan kolmeen osaan, jotka ovat rahamarkkinat, johdannaismarkkinat ja pääomamarkkinat, mutta useimmiten arvopaperimarkkinoista puhuttaessa tarkoitetaan pääomamarkkinoita. Finanssivalvonta ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ESMA valvovat Suomen arvopaperimarkkinoita ja tärkein arvopaperimarkkinoihin liittyvä laki Suomessa on arvopaperimarkkinalaki. (Finanssiala.fi, 2021) Arvopaperimarkkinoilla pääomaa ja rahoitusta tarvitsevat yritykset ja tietyt julkisyhteisöt voivat laskea liikkeeseen erilaisia rahoitusvälineitä, kuten osakkeita ja joukkovelkakirjalainoja. Näitä rahoitusvälineitä arvopaperimarkkinoilla voivat ostaa sijoittajat, kuten yritykset ja yhteisöt, sijoitusrahastot ja kotitaloudet. Keskeisiä tekijöitä arvopaperimarkkinoilla ovat markkinapaikat sekä niiden ylläpitäjät ja sijoituspalvelun tarjoajat. Sijoituspalvelun tarjoajat saavat välittää rahoitusta ja neuvovat sitä tarvitsevia liikkeeseenlaskijoita ja sijoittajia. (Valtiovarainministeriö, 2021)

2.3 Sääntely

Euroopassa on useita sääntelyhankkeita, jotka koskevat rahoitusala. Oikeastaan kaikkien arvopaperimarkkinoilla toimivien tahojen toiminta on luvanvaraista ja valvottua. Pankki- ja rahoituskriisit ovat johtaneet siihen, että viranomaisten rooli ja alan sääntely ovat lisääntyneet. Keskeisimpänä näistä sääntelyhankkeista sijoituspalveluihin liittyen on MiFID II, joka sääntelee sijoituspalveluiden järjestämistä ja tarjoamista. (Andersén, 2021, 158–161)

Pääomamarkkinoilla liikkeeseenlaskijalla on myös tiedonantovelvollisuus, jos arvopapereilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Säännellyn markkinan ylläpitäjä Suomessa on Nasdaq Helsinki Oy, eli Helsingin pörssi ja Monenkeskisenä kaupankäyntijärjestelmänä MTF, eli Multilateral Trading Facility. Pörssiyhtiöiden tiedonantovelvollisuus määräytyy arvopaperimarkkinain, markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja kauppapaikan sääntöihin perustuen. Tiedonantovelvollisuuden päätarkoituksena on turvata sijoittajille yhdenvertainen ja samanaikainen mahdollisuus tiedonsaantiin, jotta heillä olisi käytettävissään riittävästi tietoa arvion tekemiseksi liikkeeseenlaskijasta ja sen arvopaperista. (Finanssivalvonta, 2020)

2.4 Arvopaperimarkkinoiden yleisimpiä sijoituskohteita

Erilaisia sijoituskohteita on paljon ja jatkuvasti kehittyy myös uusia. Sijoitusvaihtoehdot voidaan jakaa kolmeen kategoriaan, joita ovat suorat sijoitukset, valmiit sijoitusratkaisut ja pankkien itse kehittämät sijoitustuotteet. Tässä osiossa kerrotaan lyhyesti arvopaperimarkkinoiden tämän hetken yleisimmistä sijoituskohteista, joita ovat esimerkiksi pörssiosakkeet, erilaiset rahastot, velkakirjat, johdannaiset ja kryptovaluutat.

2.4.1 Osakkeet

Osakesijoittajana omistat osan yhtiöstä, jonka osakkeita ostat. Osakesijoituksen tuotto perustuu yrityksen tekemään tulokseen. Osakkeenomistajan tulovirta muodostuu osakesijoituksen osingoista, osakkeiden takaisin ostoista tai pääoman palautuksista. Myös osakkeen arvonnousu on hyvä tapa saada tuottoa sijoitukselle, eli osakkeesta saa myydessä enemmän, kuin mitä siitä on itse maksanut. Parhaimmat tuotto-odotukset eri sijoitusmuodoista on juuri suoriin osakkeisiin sijoittamisessa, mutta siinä myös suurin riski varojen menettämiselle. (OP Media, 2018)

2.4.2 Rahastot

Rahastosijoittamisessa ideana on, että rahastoyhtiö kerää sijoittajien varat yhteen ja hajauttaa ne useisiin eri sijoituskohteisiin. Näistä syntyy sijoitusrahasto ja sijoitusrahasto jakautuu keskenään samankokoisiin rahasto-osuuksiin. Rahastoihin voi laittaa kertatalletuksia tai esimerkiksi säästösopimuksella toistuvan summan kuukausittain. Rahastotyyppinä on erilaisia, kuten esimerkiksi osake-, yhdistelmä- ja indeksirahastot. (Finanssialalle, n.d.)

2.4.3 ETP-tuotteet

ETP:tä käytetään yleisnimikkeenä sellaisille pörssissä listatuille tuotteille, jotka seuraavat jotakin määriteltyä kohde-etuutta. Kohde-etuus voi olla esimerkiksi jokin raaka-aine, osakkeet tai valuutta. ETP-tuotteet ovat pörssin aukioloaikoina jatkuvan kaupankäynnin kohteina. (OP, n.d.) ETF, eli Exchange Traded Fund on pörssinoteerattu rahasto ja se toimii samalla tavalla kuin tavanomaiset rahastot, mutta ETF on noteerattu pörssissä kuten osakkeet. Kaupankäynti tapahtuu pörssissä, eli niiden myynti ja osto toimivat reaaliajassa. ETF:ien ideana on, että ne seuraavat tiettyä kohdeindeksiä, eikä niillä ole omaa salkunhoitajaa, joka tekisi aktiivista osakepoimintaa. Tämän vuoksi niiden kulut ovat myös yleensä perinteisiä rahastoja pienemmät. (Nordnet, n.d.) ETF-tuotteita on pääasiassa kahta erilaista, ne ovat joko arvopaperipohjaisia tai johdannaispohjaisia. ETC, eli Exchange Traded Commodity, ovat myös pörssilistattuja indeksiosuuksia, mutta ne seuraavat osakkeiden sijaan raaka-aineiden ja hyödykkeiden hintakehitystä, kuten öljyä, kultaa tai viljaa. (Finanssialalle, n.d.) Myös ETN on pörssinoteerattu arvopaperi, joka seuraa tiettyä kohde-etuutta, mutta lähtökohtaisesti niihin liittyy liikkeeseenlaskijariski. Oikeudellisesti se on velkakirja, johon on liitetty johdannainen. (OP, n.d.)

2.4.4 Johdannaiset

Johdannaisen taloudellinen arvo perustuu jonkin toisen arvopaperin arvoon, kuten indeksin, valuutan, oikeuden tai hyödykkeen arvoon. Toisin sanoen johdannainen siis johtaa hintansa kohde-etuuden mukaan. Johdannaisten päätyypit ovat termiinit ja optiot ja termiineihin kuuluvat myös futuurit ja swapit. (Finanssialalle, n.d.)

2.4.5 Kryptovaluutat

Kryptovaluutat pohjautuvat kryptografiaan eli salakirjoitustekniikkaan. Keskuspankit tai muutkaan tahot eivät ohjaile Kryptovaluuttoja, sillä ne eivät ole keskuspankin tai viranomaisen liikkeeseen laskemia tai takaamia. Ne ovat siis täysin erillisiä perinteisestä talousjärjestelmästä. Kryptovaluutat ovat myös täysin digitaalisessa muodossa, eikä niillä ole samanlaista oikeudellista asemaa kuin perinteisillä valuutoilla ja rahalla. Maailmassa on tuhansia erilaisia kryptovaluuttoja, mutta tällä hetkellä niistä varmasti tunnetuin on Bitcoin. (Finanssivalvonta, 2019)

2.4.6 Velkakirjat

Velkakirjalainalla velallinen sitoutuu maksamaan velkojalle takaisin velan pääoman ja korot sovittujen ehtojen mukaisesti. Joukkovelkakirjalaina on yrityksen, valtion, kunnan, luottolaitoksen tai yhteisön liikkeeseen laskema laina, jota myydään eteenpäin sijoittajille. Joukkovelkakirjalainalla lainataan rahaa sijoittajilta määrätyksi ajaksi, eli niissä on aina jokin määrätty lähtö- ja eräpäivä. Joukkovelkakirjalainoja on erilaisia, kuten perinteiset obligaatiot ja debentuurit, osakesidonnaiset vaihtovelkakirjalainat sekä indeksilainat.

3 DIGITALISAATIO JA SOSIAALINEN MEDIA

Finanssialalla työnluonne muuttuu jatkuvasti digitalisaation myötä ja myös työpaikkoja häviää kivijalkapankeista. Pankkien tapa tarjota palveluitaan on muuttumassa digitaalisemmiksi ja monet pankit tarjoavat palveluitaan pääasiassa internetin välityksellä. Tekoälyä käytetään myös finanssialan palveluissa ja tietoa kerätään jatkuvasti, jotta saadaan kohdennettua asiakkaalle paremmin heidän tarvitsemiaan palveluita. Peruspankkipalveluiden merkitys finanssialalla vähenee ja uusia toimijoita syntyy internetiin digitaaliseen muotoon. Finanssipalveluiden digitalisoitumisen kehittymistä auttaa se, että nykyinen kuluttajasukupolvi on jo tottunut käyttämään muitakin digitaalisia palveluita (#rahapodi, 2017).

3.1 Fintech

Fintechillä tarkoitetaan finanssiteknologiaa ja toisinaan sitä käytetään myös viitattaessa uutta finanssiteknologiaa kehittäviin kasvuyrityksiin tai uusiin finanssiteknologiaa hyödyntäviin palveluihin. Esimerkkejä Fintech-ilmiöistä ovat erilaiset mobiilimaksamisen palvelut, robottivarainhoitajat, kryptovaluutat, älysovimukset sekä asiakaspalvelu- ja chatbotit, joita esimerkiksi pankkien sivuilla on käytössä. (Finanssivalvonta, n.d.)

Arvopaperikauppaa on käyty jo pitkän aikaa täysin digitaalisessa muodossa toimeksiantojen lähettämisen, kaupankäynnin, kauppohen selvittämisen ja rahaliikenteenkin osalta. Tekoälyyn perustuvat algoritmit suorittavat automaattisesti yhä suuremman osan rahoitusvälineiden vaihdannasta. Arvopaperikaupan, markkinapaikkojen ja toimijoiden tehtävät markkinoilla ovat kuitenkin pysyneet melko samanlaisina digitalisoitumisesta huolimatta. (Andersén, 2021, 45.)

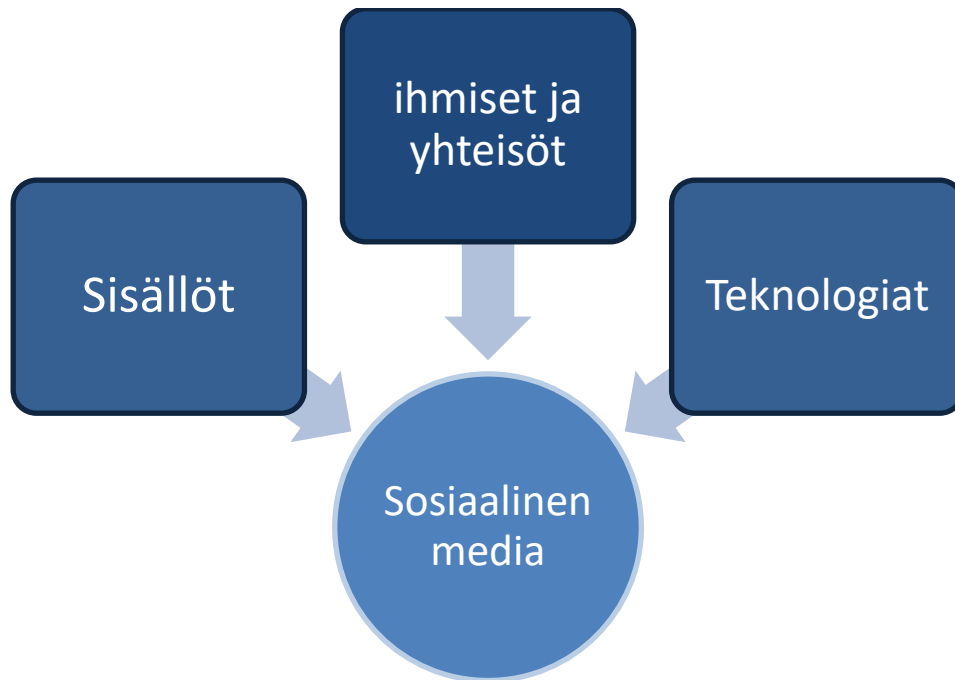
3.2 Sosiaalinen media

Sosiaalisen median voidaan ajatella olevan jatkoa Web 2.0 käsitteelle, joka oli hallitseva käsite vuosina 2005–2010. Sosiaalisen median käsite syrjäytti käsite Web 2.0 Suomessa vuonna 2009. Nämä käsitteet eivät kuitenkaan ole suoranaisesti synonyymeja toisistaan, koska Web 2.0 nähtiin sosiaalista mediaa teknisempänä käsitteenä erilaisista web-tekniikoista, kun taas sosiaalisella mediallyä tarkoitetaan ennemminkin sen käyttäjien keskinäistä vuorovaikutusta, sisällön tuottamista ja jakamista. Yleensä sosiaalisesta mediasta puhuttaessa tarkoitetaan verkkopalveluita kuten, Twitteriä, Facebookia, tai muita samankaltaisia verkkoyhteisöjä. Sosiaalisen median palveluiksi kutsutaan web-pohjaisia verkkopalveluja ja mobiililaitteiden pikaviesti-, chat- ja yhteistyösovelluksia sekä muita sellaisia sovelluksia, joita hallitsevat pääasiassa sosiaalisen median toiminnot. (Pönkä, 2014)

Sanastokeskuksen mukaan sosiaalisella mediallyä tarkoitetaan tietoverkkoja ja tietotekniikkaa hyödyntävää viestinnän muotoa, jossa vuorovaikutteisesti käsitellään käyttäjiensä tuottamaa ja jakamaa sisältöä ja jossa ihmiset voivat luoda ja ylläpitää ihmissuhteitaan. Tyypillisiä sosiaalisen median verkkopalveluja Sanastokeskuksen mukaan ovat erilaiset sisällönjakopalvelut, verkkoyhteisöt ja keskustelupalstat. Lisäksi sosiaalisen median piiriin voidaan ajatella kuuluvan mm. kuluttajien välinen sähköinen kaupankäynti sekä verkkopelien pelaaminen monen pelaajan kesken. (Sanastokeskus, 2017) Sosiaalinen media onkin nykypäivänä isossa roolissa sijoittamiseen liittyvässä tiedonhankinnassa, sillä ihmiset jakavat ja keskustelevat erilaisista sijoittamiseen liittyvistä asioista mielellään keskenään myös sosiaalisen median sivustoilla.

Kuva 1. Sosiaalinen media muodostuu sisällöstä, teknologiasta sekä ihmisistä ja yhteisöistä

(Kuva mukailen kirjasta Sosiaalisen median käsikirja s.35.)

4 SOSIAALINEN SIJOITTAMINEN

Pankkien rooli sijoituspalveluiden tarjoajana on jatkuvasti vähenemään päin ja toimiala muuttuu sijoituspalveluiden tullessa vapaammin tarjottaviksi. Etenkin teknologinen kehitys ja sosiaalisen median käytön lisääntyminen on edesauttanut tätä muutosta. Sijoituksiamme hoidetaan tekoälyn ja robottien avulla pääasiassa itse verkon kautta ja pörssikurssit ovat kaikille helposti saatavilla. Nykyään onkin monia erilaisia vaihtoehtoja sijoittamiseen, kun markkinoille on tullut uusia toimijoita. Sijoituspäätöksiä tehdessä halutaan hankkia aiempaa enemmän tietoa ja kokemuksia myös erilaisilta mielipidevaikuttajilta, sisällöntuottajilta ja muilta aivan tavallisilta sijoitusmaailmasta kiinnostuneilta ihmisiltä, sen sijaan että hankittaisiin tietoa esimerkiksi pankin sijoitusneuvojilta. Monen mielestä sijoittaminen voi vaikuttaa monimutkaiselta ja hankalalta, etenkin jos on vasta aloittamassa sijoittamista. Nykyään on kuitenkin mahdollista seurata menestyneitä sijoittajia ja kopioida heidän toimintaansa erilaisilla sosiaalisen sijoittamisen alustoilla. (Tuppurainen, Nordnet, 2018)

Sijoituskohteita etsiessään moni sijoittaja haluaa nykyään etsiä tietoa Facebookin tai muun sosiaalisen median sijoitusaiheisista ryhmistä ja sivustoista, sen sijaan että etsisi sitä esimerkiksi talousaiheisista lehdistä ja uutisista. Tavallisen tekstisisällön lisäksi tietoa sijoittamisesta löytyy paljon myös videoina ja podcasteina ja esimerkiksi Nordnet Suomella on oma YouTube-kanava sekä podcast nimeltä Rahapodi. Suomenkielisiä sijoittamiseen liittyviä sivustoja ovat esimerkiksi Inderes, Sijoitustieto, Salkunrakentaja ja Sijoittaja.fi, joka tekee yhteistyötä myös maailman suosituimman sosiaalisen sijoittamisen alustan, eToron kanssa. Tietoa löytyy myös perinteisesti painetuista- ja digilehdistä, kuten Kauppalehdestä. (Tuppurainen, 2018) Sosiaalisen sijoittamisen nimi tulee siitä, että sosiaalisen sijoittamisen yhteisöt ja alustat ovat kehittyneet internetiin sosiaalisen median sivustoille, kuten Facebookiin, Twitteriin ja LinkedIniin (World Finance on Social Trading, 2013).

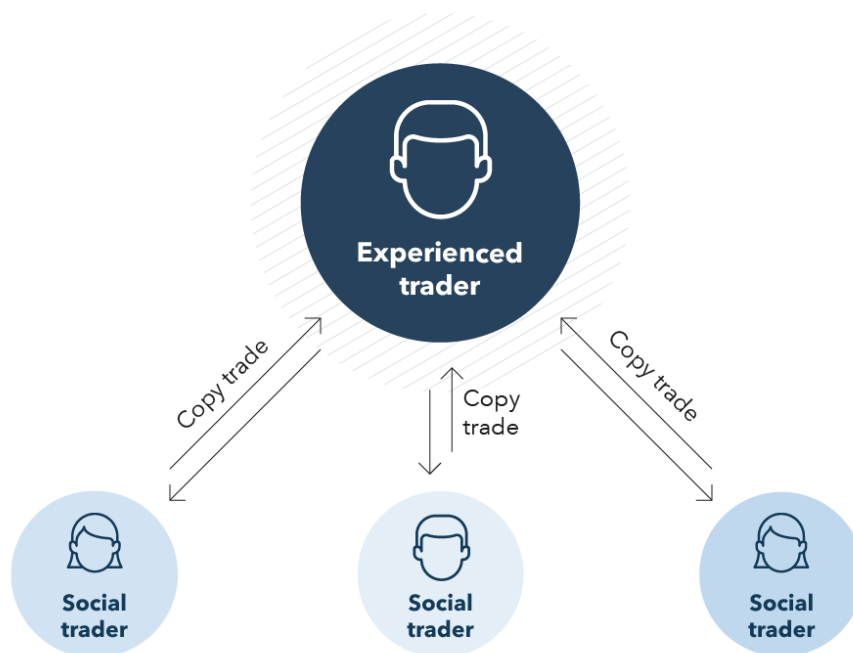
Sosiaalinen sijoittaminen on uudenlainen ja nykyaikainen sijoittamisenmuoto, joka pohjautuu sille tarkoitettuihin sijoittamisen alustoihin ja sosiaalisen median kanaviin (Tuppurainen, 2018). Sosiaalisessa sijoittamisessa tietoa saadaan internetin välityksellä reaaliajassa muilta käyttäjiltä. Aloittaakseen sosiaalisen sijoittamisen, täytyy liittyä johonkin sosiaalisen sijoittamisen verkostoon voidakseen päästä seuraamaan muita sivuston käyttäjiä. (Social Trading Guru, n.d.). Tiedon tuottajina toimivat siis muut yhteisön jäsenet, eli

sijoituspäätöksiä tehdessä niihin vaikuttavat muiden käyttäjien jakamat tiedot ja analyysit. Sosiaalinen sijoittaminen on hyödyllinen sijoittamismuoto sekä uusille, että vanhoille sijoittajille, sillä aloittelijat pystyvät seuraamaan kokeneempien sijoittajien toimintaa ja kaupankäyntiä. Aloittelevien sijoittajien oppimiskäyrä myös lyhenee, kun he oppivat nopeammin sosiaalisen sijoittamisen ympäristöissä seuraamalla kokeneempien sijoittajien toimintaa. (Tradingpedia, n.d.)

Kuva 2. Mitä on sosiaalinen sijoittaminen?

(ig.com, 2019)

What is social trading?

4.1 Sosiaalisen sijoittamisen historia

Ennen varsinaisen sosiaalisen sijoittamisen syntymistä kehittyivät mirror trading ja copy trading sijoittamistyyli, eli sijoitusten peilaus ja kopioiminen. Alun perin nämä kaikki saivat kuitenkin alkunsa aivan tavallisista sähköposteista. Aluksi sijoittajat viestittivät seuraajilleen uutiskirjeitä lähettämällä aikomuksistaan avata tai sulkea tiettyjä toimintoja. Sähköposti lähetettiin, kun he halusivat avata kaupankäynnin ja kaikki kyseisen palvelun jäsenet avasivat saman kaupan itsenäisesti. Sama toimintatapa oli käytössä kaupan sulkemisen suhteen, eli kaikki seuraajat saivat saman sähköpostiviestin. (Investinggoal, n.d.)

Myöhemmin internetiin alkoi ilmestyä erilaisia sijoitushuoneita, joissa oli melko samanlainen toimintaidea, kuin sähköposteissakin. Huoneessa sijoittaja ilmoitti toimeenpanoista, mutta sähköpostin sijaan hän kirjoitti niistä tietoa virtuaaliseen huoneeseen, jossa seuraajat pystyivät niitä lukemaan ja kopioimaan manuaalisesti. Virtuaalisista huoneista kehittyi myöhemmin chattejä, joissa pystyi kommentoimaan ja esittämään kysymyksiä livenä. Chatit vaativatkin tietysti jatkuvaa läsnäoloa tietokoneen ääressä ja joissakin tapauksissa palveluiden käytöstä perittiin myös maksua. Tämän kehityksen myötä alettiin nähdä potentiaalia siinä, että kehitettäisiin uudenlainen automaattinen järjestelmä. Tällaisessa järjestelmässä voitaisiin tuottaa sijoitusvinkkejä seuraajille ja kaikki siihen liittyneet osapuolet voisivat seurata ja kopioida niitä automaattisesti omilla kaupankäynnin tileillään, ilman sähköpostien ja chattien jatkuvaa seuraamista. (Investinggoal, n.d.)

Yksi merkittävin tekijä sosiaalisen sijoittamisen kehittymiselle on yritys nimeltä Tradency. Vuonna 2005 he esittelivät ensimmäisen automaattisen kaupankäyntijärjestelmän, jonka he nimesivät mirror traderiksi. (Investinggoal, n.d.) Mirror trader on sijoituspalvelu, joka tarjoaa sijoittajille mahdollisuuden tarkastella, arvioida ja analysoida kokeneempien sijoittajien toimeksiantoja ja tehdä samoja toimeksiantoja omilla tileillään (Investinggoal, n.d.). Yksinkertaisesti mirror trading on siis toisten kaupankävijöiden kauppohen kopioimista peilaamalla ne omalle tilille. Tätä palvelua tarjoavat sijoittamisen alustat, toisin sanoen mirror trading yritykset kokoavat kokeneita sijoittajia yhteen ympäri maailmaa ja jakavat näiden kaupankäyntiä muiden sijoittajien nähtävälle, sekä päivittävät näitä tietoja verkkosivuilleen. Asiakas valitsee oman sijoitusstrategiansa ja kaupankävijän hoitamaan

tiliään ja sen jälkeen asiakasta ohjeistetaan avaamaan tili kyseiselle päättilille hänelle suositellulla kaupanvälittäjällä. Tilin avaamisen jälkeen se alkaa automaattisesti kopioimaan halutun kaupankävijän päättiliä, eli kaikki tapahtumat peilataan kaupankävijän omalla tilillä kopioidaan tai peilataan asiakkaan tilille. Asiakkaalla on kuitenkin myös mahdollisuus asettaa itselleen riskienhallintaparametri, jolloin välttämättä ihan kaikki toimeksiannot eivät peilaudu tilille. (eToro, n.d.)

Seuraava kehitysaskel sosiaalisten sijoitusympäristöjen kehittymisessä oli mm. eToro ja Zulutrade nimisten yritysten ansioita. Riitti, että sijoittaja liitti oman yksityisen sijoittajaprofiilinsa kyseisen yrityksen sijoitusalueelle ja sen jälkeen kaikki sijoittajan toiminta tallennettiin ja se oli saatavilla ja nähtävillä kaikille muille käyttäjille. Copy trading nimi tulee siis siitä, että käyttäjät pystyvät näkemään kaikki toistensa toiminnot historiasta sekä ajantasaisesti ja siten ottamaan mallia ja kopioimaan tällä tavalla toisiaan. Voit valita keitä kaupankävijöitä haluat kopioida ja sen jälkeen palvelu kopioi automaattisesti kaikki seurattavan kaupankävijän toimenpiteet tileillesi. (Investinggoal, n.d.)

4.2 Tunnetuimmat sosiaalisen sijoittamisen alustat Suomessa

Erilaisia sosiaalisen sijoittamisen alustoja on alkanut tulla markkinoille viime vuosien aikana. Sosiaalisen sijoittamisen alustalla tarkoitetaan verkkoyhteisöä, joka on suunniteltu sijoittajille. Selfieiden postauksen sijaan yhteisön jäsenet jakavat tietoa heidän viimeisimmistä sijoituksistaan ja strategioistaan. (Investinggoal, n.d.) Näiden alustojen tarkoituksena on, että jäsenet voivat olla siellä vuorovaikutuksessa keskenään, kommentoida ja antaa palautetta samalla tavalla kuin muillakin sosiaalisen median sivustoilla. Se vain on tarkoitettu nimenomaan sijoittajille. (Investinggoal, n.d.) Suomessa toimivista sosiaalisen sijoittamisen alustoista tunnetuimpia ovat tällä hetkellä varmasti eToro ja Nordnetin Shareville yhteisöt.

4.2.1 eToro

eToro on perustettu vuonna 2007 Israelissa ja tällä hetkellä se on maailman johtava sosiaalisen kaupankäynnin alusta. Asiakkaita löytyy yli 140 eri maasta ja eToron perustajien päämääränä olikin tuoda kaupankäynti kaikkien ulottuville kaikkialla sekä vähentää riippuvuutta perinteisiin rahalaitoksiin. Ensimmäinen askel eToron perustamisessa olikin kehittää kaupankäyntialusta verkkoon ja vuonna 2009 he lanseerasivat WebTraderin, jonka avulla kaupankäynti verkossa oli mahdollista kaikille missä tahansa. Vuonna 2010 avattiin OpenBook, joka oli maailman ensimmäinen sosiaalisen kaupankäynnin alusta. OpenBookissa oli CopyTrader™ ominaisuus, joka mahdollisti muiden kaupankävijöiden kopioimisen automaattisesti. Vuonna 2012 julkaistiin myös eToron mobiilisovellus, joka piti sisällään OpenBookin ja Webtraderin. Osakkeet lisättiin valikoimaan vuoden 2013 heinäkuussa ja vuonna 2015 Webtraderin verkossa toimiva kaupankäynti ja Openbookin sosiaalisen sijoittamisen mahdollisuudet yhdistyivät yhdeksi käyttöliittymäksi. Kryptovaluutoista Bitcoin on ollut eToron valikoimassa vuodesta 2013 alkaen ja vuonna 2017 kryptovaluuttavalikoimaa sivustolla laajennettiin lisää. (e-Toro, n.d.)

eToron sijoitusalueita oli vuoden 2020 alussa käytettävissä 22 eri kielellä ja se on tarjolla myös suomeksi. Vuodesta 2020 alkaen eToro on tehnyt yhteistyötä suomalaisen sijoittaja.fi sivuston kanssa ja eToro tarjoaakin esimerkiksi hintaetuja asiakkaille, jotka ovat liittyneet jäseniksi sijoittaja.fi sivuston kautta. (Sijoittaja.fi, 2020) Sijoittaja.fi puolestaan on suomalainen sijoittajien tietopalvelu, joka tarjoaa puolueetonta tietoa, artikkeleita, analyysejä ja ammattilaisten työkalut sijoittajan näkökulmasta. Se on saanut alkunsa vuonna 2009 toisen perustajajäsenensä blogista. Sijoittaja.fi on osa Investment Intelligence Oy:tä. (sijoittaja.fi, 2021)

4.2.2 Nordnet ja Shareville

Nordnet on pohjoismaiden johtava säästöjä ja investointeja tarjoava digitaalialusta, joka on perustettu vuonna 1996. Nordnetin tavoitteena on säästöjen ja investointien demokratisointi, eli se että yksityisellä sijoittajalla olisi pääsy samoihin tietoihin ja työkaluihin, kuin ammattisijoittajilla. Se on perustettu Ruotsissa ja tällä hetkellä toimii Ruotsin lisäksi Norjassa, Suomessa sekä Tanskassa. Maaliskuussa 2021 Nordnetillä oli yli 1 200 000 asiakasta. (Nordnet, 2021)

Shareville on Nordnetin asiakkaille suunnattu sosiaalinen sijoitusverkosto, joka on perustettu Ruotsissa vuonna 2011. Shareville toimii neljässä pohjoismaassa, joita ovat Ruotsi, Suomi, Norja ja Tanska. Kaikki Sharevillen ominaisuudet käyttöön saadakseen täytyy liittää vähintään yksi oma Nordnetin salkku omaan Shareville profiiliin. Tämän jälkeen pystyy seuraamaan siellä jaettuja salkkuja ja saamaan ilmoituksia, kun seuraamasi jäsenet ostavat tai myyvät osakkeita. Muut jäsenet näkevät tekemäsi kaupat, omistamasi arvopaperit sekä salkkusi kehityksen ja jakauman prosentteina suhteessa salkkusi kokonaisarvoon. Muut jäsenet eivät siis näe salkkusi rahallista arvoa tai kaupankäynti summia. Voit myös seurata esimerkiksi yksittäisiä arvopapereita ja näin saat ilmoituksia siihen liittyvistä kommentteista. Kommentoinnin lisäksi käyttäjät pystyvät kommunikoimaan keskenään myös yksityisillä viesteillä. Sharevillessä ei tarvitse esiintyä omalla nimellä, vaan voit myös keksiä itsellesi nimimerkin ja se onkin yksityisyyden kannalta suositeltavaa. (Shareville, n.d.)

Sijoittajan näkökulmasta Sharevillestä mielenkiintoisen tekee se, että siellä voit kommentoida ja jakaa mielipiteitä sekä seurata muita tavallisia sijoittajia ja oppia muilta käyttäjiltä. Sharevillessä ei pelata euroilla, vaan prosenteilla ja siksi mielenkiintoisia ovatkin siirrot, eivätkä rahamäärät. Tulokset ja taito ovat pääroolissa ja niiden avulla saat itsellesi seuraajia, aivan kuten muissakin sosiaalisen median kanavissa. Vuonna 2016 Sharevilleä käytti 70000 pohjoismaalaista sijoittajaa, joista suomalaisia oli hieman yli 16000 ja keskimääräisen salkun arvo siellä oli noin 30000 €. Nordnetin tekemän tutkimuksen mukaan ne Nordnetin käyttäjät, jotka kuuluvat Sharevilleen, tekevät sijoituksillaan myös parempaa tuottoa, kuin ne, jotka eivät hyödynnä apunaan Sharevilleä. (#rahapodi, 2016). Vuonna 2021 Sharevillen käyttäjämäärä on noussut jo 269000 jäseneseen (Shareville, n.d.).

4.3 Uhat sosiaalisessa sijoittamisessa

Sosiaalisessa sijoittamisessa voi olla myös huonoja puolia, sillä kuka tahansa käyttäjä voi jakaa mitä tahansa tietoja ja vinkkejä sijoittamiseen liittyen sosiaalisen sijoittamisen keskustelufoorumeille ja alustoille. Kaikki sijoittajat eivät ole alan ammattilaisia, eivätkä alan ammattilaisetkaan ole aina oikeassa, joten muiden käyttäjien antamia vinkkejä kannattaa aina myös osata kyseenalaistaa ja hakea tiedoille perusteita niiden todellisuudesta. Sellaisia alustoja voidaan pitää luotettavimpina lähteinä, joissa käyttäjän profiilista näkee käyttäjän omat toiminnot tai esimerkiksi sijoitussalkkujen sisällön, koska näin pystyt arvioimaan käyttäjien antamien sijoitusvinkkien uskottavuutta. Esimerkiksi, jos joku väittää jonkin tietyn osakkeen arvon olevan nousemassa, mutta ei itse ole ostanut osaketta lisää, vaan päinvastoin myy vanhatkin pois, hän todennäköisesti valehtelee. Jos käyttäjä sen sijaan itsekkin ostaa suosittelemaansa osaketta, voit mennä katsomaan profiilista hänen salkkuaan ja jos se näyttää hyvältä niin tieto on todennäköisemmin uskottavaa. (Tradingpedia, n.d.)

4.4 Sijoituskohteiden vastuullisuus ja eettisyys

Sosiaalisesta sijoittamisesta puhuttaessa nousee usein esille nykyisin myös sijoituskohteen vastuullisuus ja eettisyys, ja jotkut ajattelevatkin sosiaalisen sijoittamisen tarkoittavan sijoituskohteiden sosiaalista vastuuta. Myös internetin hakukoneista sosiaalista sijoittamista suomeksi haettaessa etusivulle nousee sivustoja, joissa kerrotaan vastuullisesta sijoittamisesta, eikä niinkään sosiaalisesta sijoittamisesta itsestään. Tästäkin voidaan tehdä päätelmä, ettei sosiaalinen sijoittaminen suomen kielellä ole yhtä tunnettua kuin englannin kielellä tietoa haettaessa.

Vastuullisella sijoittamisella tarkoitetaan, että pyritään parantamaan salkun tuotto- ja riskiprofiilia huomioimalla ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan vaikuttavat asiat sijoituskohteita valittaessa. Voidaan puhua myös ns. ESG-sijoittamisesta, jonka lyhenne tulee englanninkielisistä sanoista Environmental, Social, Governance, eli ympäristöllinen, sosiaalinen ja hallinnollinen. Ympäristön kannalta tärkeitä asioita ovat esimerkiksi ilmastonmuutoksen ja saastuttamisen torjuminen ja vähentäminen. Sosiaalisella

vastuulla taas tarkoitetaan esimerkiksi ihmisoikeuksien huomioon ottamista ja hyvällä hallintotavalla puolestaan tarkoitetaan esimerkiksi korruption estämistä. (Sijoittaja.fi, 2021)

Sijoituskohteiden vastuullisuutta voidaan laskea ESG-pisteiden avulla ja ne perustuvat yhtiöiden omiin raportteihin, jotka ovat luettavissa yhtiöiden omilla sivuilla. Monien pörssiyritysten vuosikertomuksissa kerrotaan niiden vastuullisuudesta, tai ne julkaisevat vastuullisuusraportteja erikseen. Sijoituskohteiden eettisyys puolestaan perustuu puhtaasti omiin arvopohjakysymyksiin ja kohteiden vastuullisuutta sekä omia arvoja pohdiskelemalla voi rakentaa itselleen eettisesti sopivan sijoitussalkun. (Sijoittaja.fi, 2021)

5 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTUS

Tässä työssä tutkittiin sijoittamisen muutosta, vastuullisuutta, kehittymistä sosiaalisesti sijoittamiseksi ja sosiaalisen sijoittamisen yhteisöiksi, sekä sitä millaiset asiat merkitsevät ja vaikuttavat sijoituspäätöksiin. Työssä tutkittiin myös sosiaalisen median vaikutusta sijoituskäyttäytymiseen, koska se on nykyään myös isossa roolissa sijoitustietoa haettaessa. Sosiaalisen sijoittamisen nimikin juontaa juurensa sosiaalisesta mediasta, koska sen toimintaperiaate on samankaltainen, kuin muissakin sosiaalisen median verkkoyhteisöissä, kuten Facebookissa (World Finance on Social Trading 2013). Tutkimus koostuu teoriaosuudesta ja verkossa toteutetusta kyselytutkimuksesta sekä niistä saaduista tuloksista.

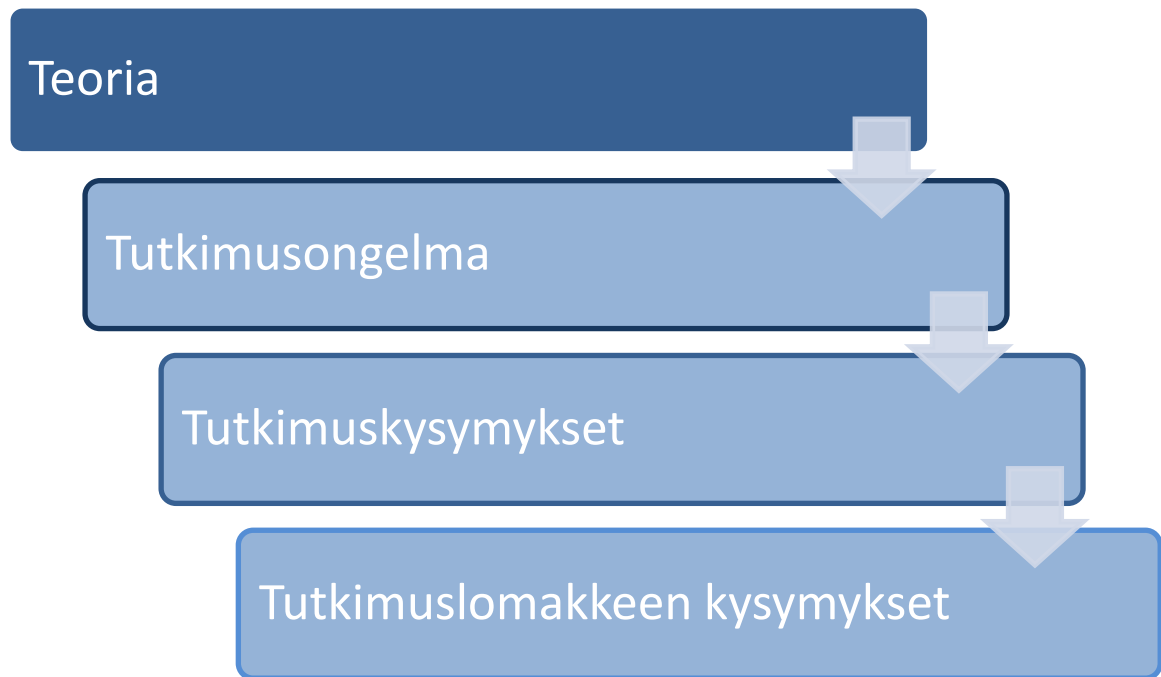
Tutkimuksen teoriaosuus koostui pääosin sijoittamisen ja sosiaalisen sijoittamisen historian kehityksestä. Opinnäytetyön teoriaosuus, eli viitekehys voidaan ajatella olevan aineistoa, joka ilmiöstä on aikaisemmin kirjoitettu. Siihen kuuluvat tutkijoiden kehittämät teoriat ja mallit sekä samaa aihetta käsittelevät tai sivuavat aikaisemmat tutkimukset. Näitä tietolähteitä voidaan käyttää oman tutkimuksen suunnittelussa sekä kyselylomakkeen laadinnassa. Lisäksi muiden tutkijoiden tutkimustuloksia voidaan hyödyntää omien tutkimustulosten paikkaansa pitävyyden ja luotettavuuden osoittamisessa. (Kananen 2015, 199–200)

5.1 Määrällinen tutkimus

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena, eli määrällisenä tutkimuksena. Määrällinen tutkimus käsittelee lukuja ja niiden määriä tutkittavan ilmiön osalta, niin kuin nimestäkin voi päätellä. Kvantitatiivisessa tutkimustyylissä käytetään ilmiöitä selittävää teoriaa ja niiden hyödyntämistä ja yleisin aineistonkeruumenetelmä on kyselytutkimus. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa edellytetään teoriaa ja esiyymmärrystä tutkittavasta asiasta, koska ilmiön tekijöiden tai muuttujien ja näiden välisten suhteiden on oltava tiedossa, jotta niitä voidaan mitata määrällisen tutkimuksen keinoilla. (Kananen, 2015, 197–282)

Määrällisessä tutkimuksessa kerättyä aineistoa käsitellään mekaanisesti tilastotieteen analyysimenetelmien avulla ja tulkitaan tiukkojen tilastotieteen tulkintasääntöjen mukaan. Kirjoittajan oman tulkinnan varaan ei voida jättää mitään, koska määrällistä aineistoa tulkittaessa käytetään olemassa olevia tarkkoja tulkinnan ohjeita ja sääntöjä. Aineistonkeruukysymyksillä tarkoitetaan yksityiskohtaisia kysymyksiä, jotka voivat olla joko avoimia tai strukturoituja. Avoimissa kysymyksissä vastausvaihtoehdot eivät ole valmiina, eli niihin voi vastata mitä tahansa, kun taas strukturoiduissa kysymyksissä vaihtoehdot ovat valmiina ja niistä vastaaja valitsee itselleen sopivimman tai sopivimmat. (Kananen, 2015, 197–282)

Kuva 3. Määrällisessä tutkimuksessa tutkimuslomakkeen kysymykset johdetaan teorioista.

Määrällinen tutkimus edellyttää tutkittavan aiheen tuntemista ja teoretietoa, sekä malleja, jotta saadaan tarvittava esiyymmärrys ongelmasta. Määrällisessä tutkimustyyliässä tutkimuskysymykset johdetaan tutkimusongelmasta ja kysymyksiin saadaan vastaukset aineiston avulla. Tutkimuskysymykset saadaan muotoiltua ilmiötä selittävien teorioiden ja mallien avulla. (Kananen 2015, 197.)

5.2 Verkkokysely

Verkkokyselyn toteutustapa poikkeaa hieman perinteisestä prosessista teknisellä tavalla, mutta muuten niiden vaiheet ja vaatimukset ovat keskenään samat. Verkkokyselyyn tarvitaan pohjaksi kyselylomake, koska internet toimii ainoastaan välineenä kyselyn toteuttamiselle. Internetissä on tarjolla sekä ilmaisia, että maksullisia verkkokyselyohjelmia, mutta monet niistä toimivat ainoastaan aineistonkeruuhjelmana ja niistä puuttuvat tilasto-ohjelmien ominaisuudet. Tutkimuksesta saatu aineisto pitää kuitenkin aina käsitellä myös tilastollisin menetelmin, jotta saadaan tuotettua tutkimustulokset. Tietyntyyppisiin tutkimustilanteisiin verkkokysely on muita aineistonkeruumenetelmiä parempi ja myös paras tapa toteuttaa aineistonkeruu kohtuullisin kustannuksin. Verkkokysely sopii esimerkiksi

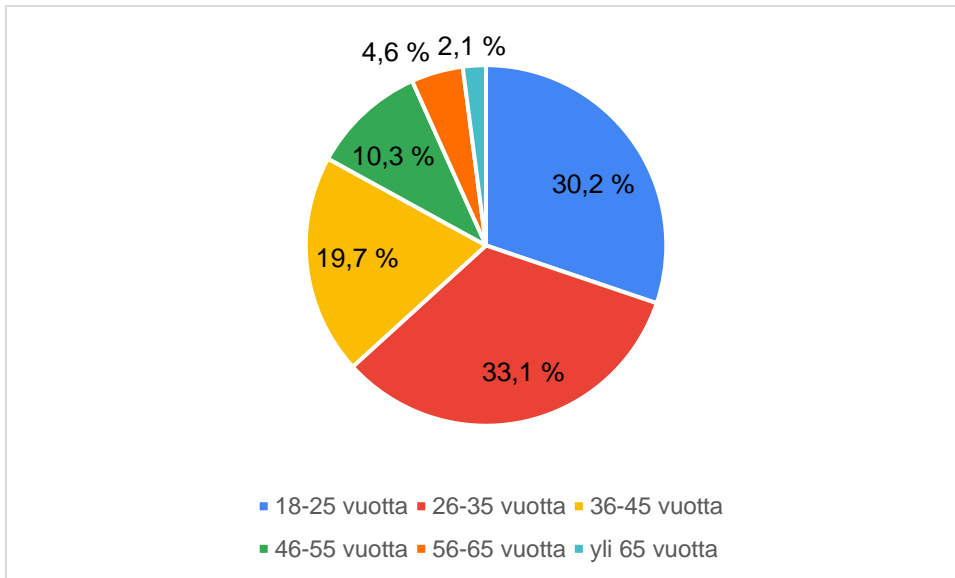
hyvin tilanteeseen, jossa tarvitaan paljon vastaajia, kohderyhmä on heterogeeninen, kyselyyn liittyy jonkinlaista multimediaa tai tutkimusalue on maantieteellisessä mielessä laaja tai hajanainen. (Kananen, 2015, 207–211.)

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa esitellään kokonaisuudessaan opinnäytetyön tutkimustulokset, jotka muodostuvat teoriaosuuden ja verkkokyselytutkimuksen tuloksista. Teoriaosuudessa selvitettiin vastaukset siihen, mitä sosiaalisella sijoittamisella tarkoitetaan sekä mitä ovat sosiaalisen sijoittamisen alustat ja miten ne toimivat. Sosiaalinen sijoittaminen ja sen alustat ovat siis niin sanotusti sijoittamisen oma sosiaalinen media, jossa sijoittamisesta kiinnostuneet henkilöt voivat jakaa tietojaan, mielipiteitään ja näkemyksiään sekä seurata toisiaan. Kyselytutkimuksella saatiin selville se, kuinka paljon sosiaalisen sijoittamisen alustat ja yhteisöt sekä muu sosiaalinen media vaikuttavat sijoituspäätöksiin, ja minkä verran sijoituskohteiden vastuullisuus merkitsee sijoittajille.

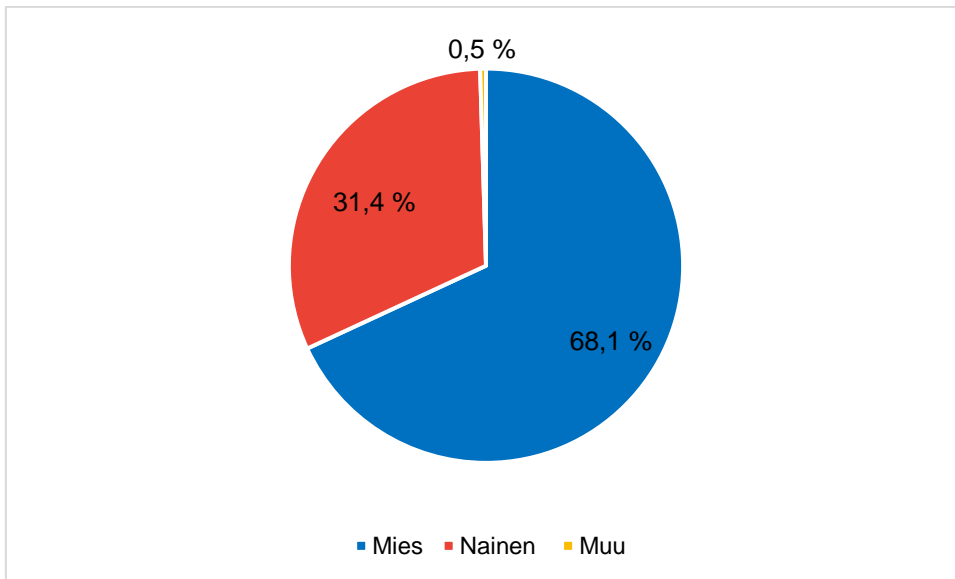
Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena otantatutkimuksena, eli perusjoukkoa edusti otos, josta saatuja tuloksia voitiin yleistää perusjoukkoon. Kyselyn kohderyhmänä olivat täysi-ikäiset sijoittajat Suomessa. Tutkimusaineistoa saatiin sijoittajille suunnatulla verkkokyselomakkeella, joka tehtiin Google Forms kyselypohjalla. Kysely julkaistiin eräässä Facebookin suljetussa sijoitusaiheisessa ryhmässä, jossa oli jäseniä kyselyn toteuttamishetkellä hieman yli 100 000. Kyselylomakkeeseen kerättiin vastauksia 17.-22.10.2021 ja tänä aikana siihen saatiin vastauksia yhteensä 2517 kappaletta. Tutkimukseen saatiin riittävästi vastauksia määrällisen tutkimuksen toteuttamiseksi. Kyselyyn vastaaminen oli täysin anonyymiä, jotta kynnys vastaamiseen olisi tarpeeksi matala, eikä vastaaminen vaatisi esimerkiksi omaa Google-tiliä. Kysely sisälsi strukturoituja, eli vaihtoehtokysymyksiä, joissa oli sekä valinta-, että monivalintakysymyksiä. Muutamassa kysymyksessä oli lisäksi vastausvaihtoehtona myös avoin vastaus, eli ne kysymykset olivat sekamuotoisia, jotta jokaiselle löytyisi sopiva vastausvaihtoehto laajempaankin kysymykseen. Kysymyksiä lomakkeella oli yhteensä kymmenen ja jokainen niistä oli pakollinen kysymys, eli jokaisen kysymyksen vastaajamäärä on sama N=2517.

Kuva 4. Vastaajien ikäjakauma

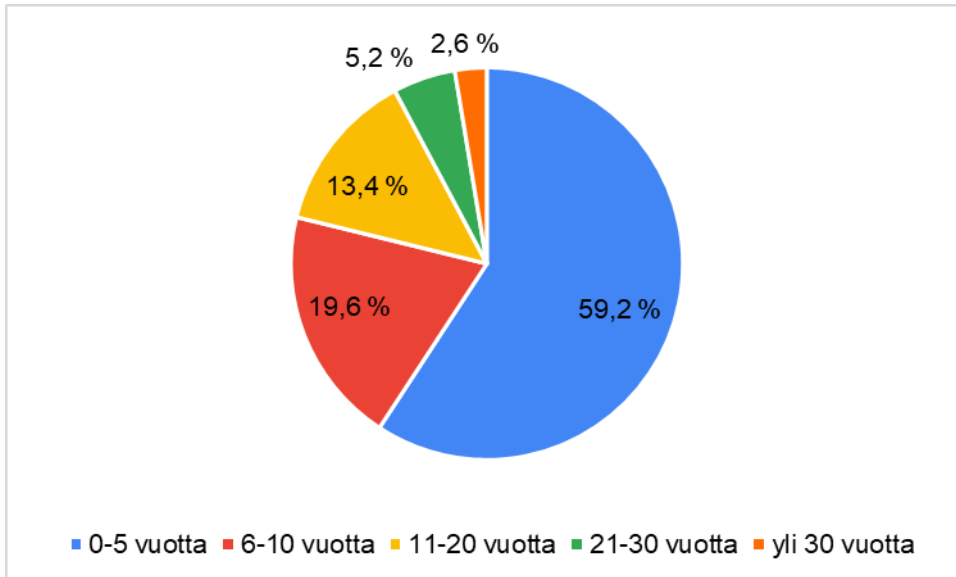
Yllä näkyvästä kuvasta 4. selviää kyselyyn vastanneiden henkilöiden määrä sekä ikäjakauma. Kyselyyn vastasi yhteensä 2517 henkilöä ja heistä suurin osa, eli noin kolmasosa vastaajista 832 (33,1 %) oli 26–35-vuotiaita, mutta lähes saman verran vastaajia oli 18–25-vuotiaiden ikäryhmässä, joita oli hieman alle kolmasosa vastaajista (30,2 %). Selkeästi vähiten kyselyyn vastanneita oli yli 65-vuotiaiden ikäryhmässä, joita oli vain 52 henkilöä.

Kuva 5. Vastaajien sukupuolijakauma

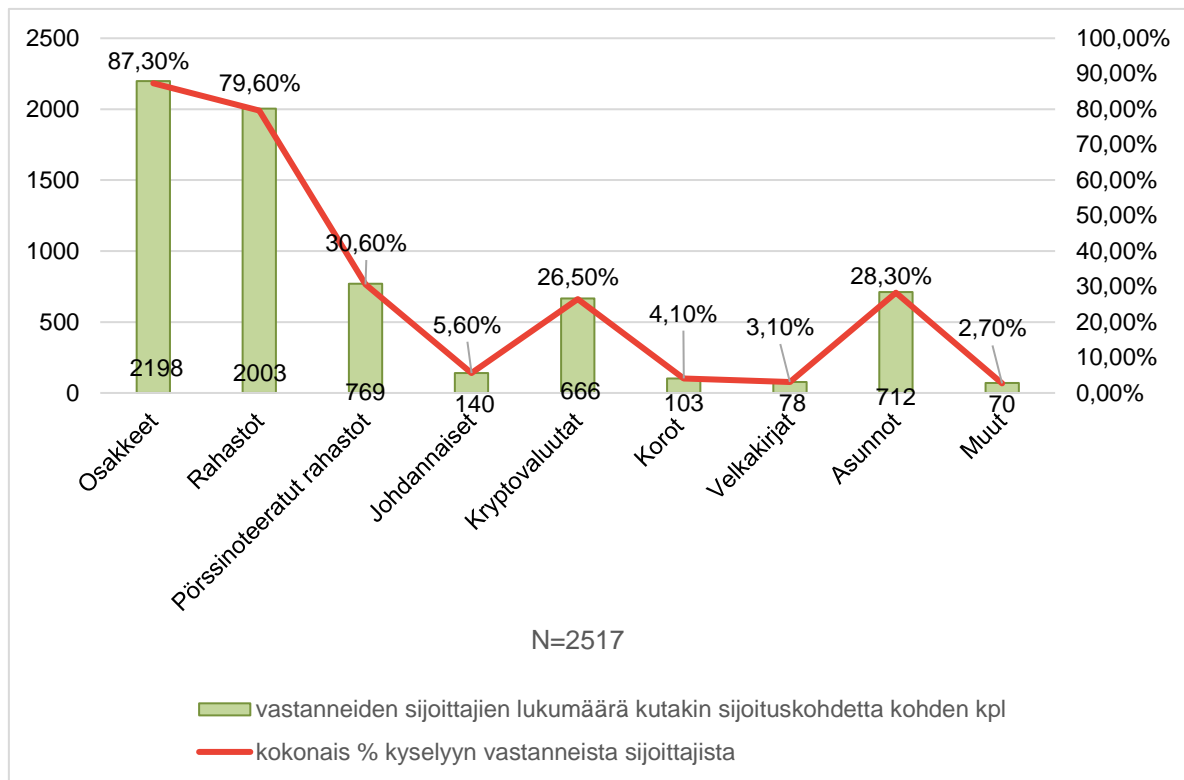
Kuvassa 5. oleva ympyrädiagrammi kuvaa kyselyyn vastanneiden henkilöiden sukupuolijakaumaa. Kyselyyn vastanneista merkittävän suuri osa $n=1714$ (68,1 %) oli miehiä ja naisia puolestaan oli $n=791$ (31,4 %). Sukupuolikysymykseen vastausvaihtoehdon ”Muu” valitsi yhteensä 12 henkilöä, eli 0,5 % kaikista vastaajista, ja tähän kategoriaan voidaan ajatella kuuluvan myös ne henkilöt, jotka eivät halunneet kertoa sukupuoltaan.

Kuva 6. Vastaajien sijoituskokemus vuosina

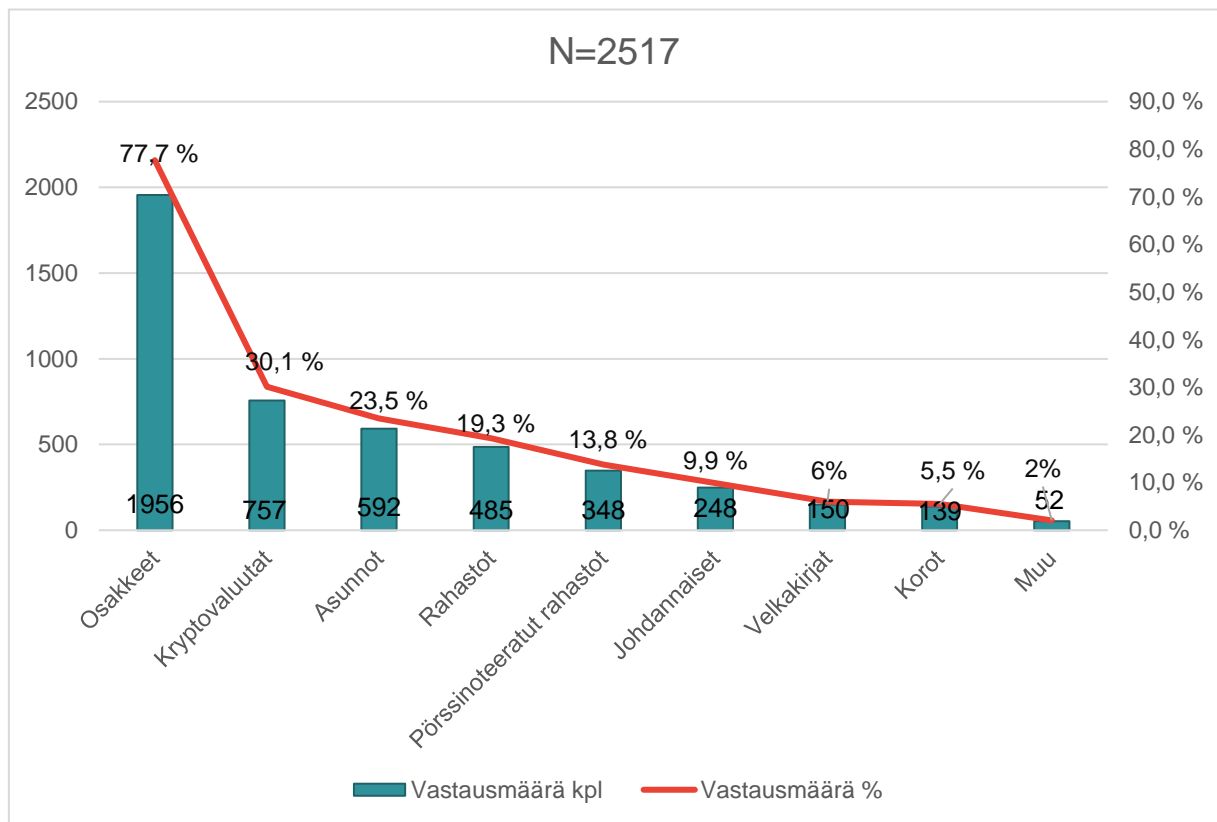
Yllä olevasta kuvasta nähdään verkkokyselyyn osallistuneiden henkilöiden sijoituskokemus vuosina. Yli puolet (59,2 %) vastaajista ilmoitti sijoituskokemuksensa olevan vain 0–5 vuotta ja noin viidesosa kertoi omaavansa 6–10 vuoden kokemuksen. Yhteensä siis noin neljä viidesosaa (78,8 %) vastaajista on sijoittanut korkeintaan 10 vuoden ajan. Tätä tulosta tukee myös vastaajien ikäjakauma, koska nuoret henkilöt eivät ole ehtineet sijoittamaan vuosikymmenien ajan, ellei sijoittamista ole aloitettu jo alaikäisenä. 11–20 vuoden kokemuksen omaavia vastaajia löytyi hieman yli kymmenes (13,4 %) vastaajista ja 21–30 vuotta sijoittaneita noin viisi prosenttia vastaajista (5,2 %). Vähiten (2,6 %) vastaajia löytyi yli 30 vuotta sijoittaneiden kokemusluokasta.

Kuva 7. Vastaajien sijoituskohteet

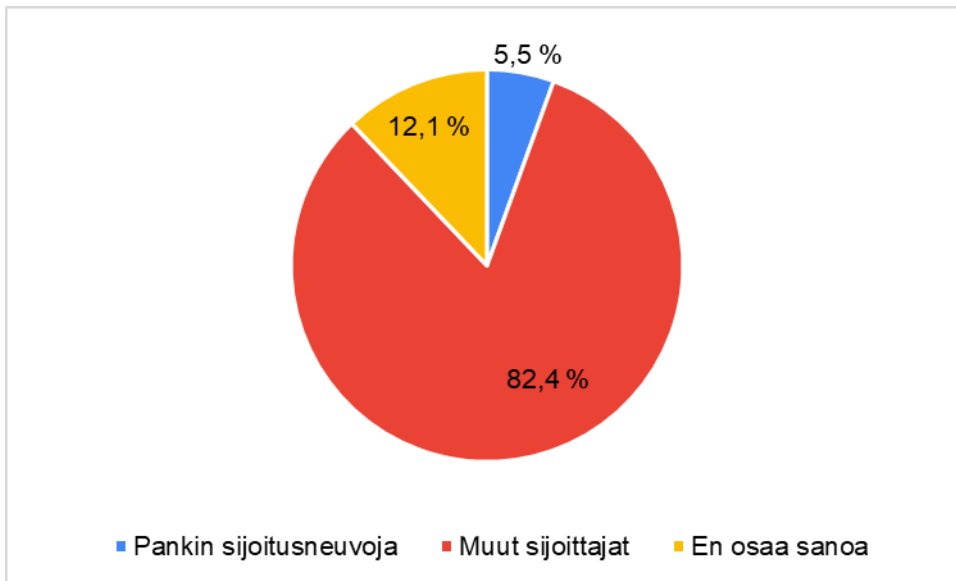
Yllä olevasta taulukosta voidaan nähdä, mihin kohteisiin kyselytutkimukseen osallistuneet henkilöt sijoittavat. Vastausvaihtoehtona pörssikohteiden lisäksi oli erikseen myös asunnot, koska oletus oli, että se on melko suosittu kohde pörssissä myytävien kohteiden lisäksi. Asuntoihin ilmoittikin sijoittavansa lähes kolmasosa vastaajista (28,3 %) ja se oli neljänneksi suosituin vastausvaihtoehto, joten tästä voidaan huomata, että vastausvaihtoehto oli hyvä olla mukana, vaikka mahdollista olikin vastata kysymykseen myös avoimesti. Suurin osa, eli lähes yhdeksän kymmenestä (87,3 %) ilmoitti sijoittavansa suoriin osakkeisiin ja toiseksi suosituin sijoituskohteeksi oli rahastot (79,6 %). Rahastojen lisäksi oli erikseen vaihtoehtona pörssinoteeratut rahastot, koska niissä on hieman erilainen toimintaperiaate, kuin perinteisissä rahastoissa. Kolmanneksi eniten vastauksia tulikin pörssinoteerattuihin rahastoihin (30,6 %). Kryptovaluuttoihin ilmoitti sijoittavansa hieman yli neljäsosa vastaajista (26,5 %), vaikka se onkin vielä melko uudenlainen sijoituskohteeksi. Vähiten vastauksia saivat johdannaiset (5,6 %), korot (4,1 %) ja velkakirjat (3,1 %). ”Muut” vastauksen antoi myös muutama kymmen (2,7 %) vastaajista ja tähän selkeästi yleisin vastaus oli metsä. Lisäksi vastaukseksi tuli mm. taide, autot, muut kiinteistöt, startup yhtiöt ja kiinteät arvometallit.

Kuva 8. Sijoituskohteet, joihin vastaajat kokevat kaipaavansa eniten neuvoja muilta sijoittajilta, tai sosiaalisesta mediasta

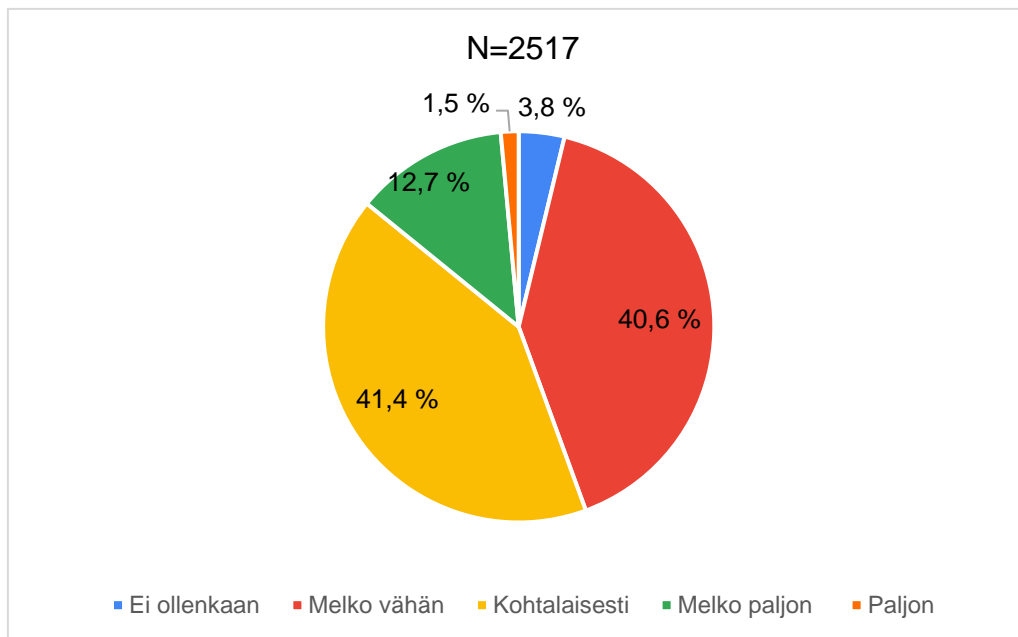
Yllä oleva kuva kuvastaa sitä, mihin sijoituskohteisiin kyselyyn osallistuneet henkilöt itse kokevat kaipaavansa tai hakevansa eniten neuvoja muilta sijoittajilta, tai sosiaalisen median kanavista. Tutkimuksessa selvisi, että eniten neuvoja muilta sijoittajilta tai sosiaalisen median kautta kaivattiin osakesijoittamiseen liittyen. Tämän vastauksen antoi jopa yli kolme neljäsosaa vastaajista (77,7 %). Vastausta tukee myös edellisen kysymyksen vastaukset, joissa osakkeisiin ilmoitti sijoittavansa lähes yhdeksän kymmenestä vastaajasta (87,3 %). Toiseksi eniten ääniä sai vaihtoehto kryptovaluutat, jonka valitsi hieman alle kolmannes (30,1 %) vastaajista. Kolmanneksi yleisin vastaus oli asunnot, jonka valitsi lähes neljäsosa vastaajista (23,5 %). Neljänneksi yleisin vastaus oli rahastot, jolle äänensä antoi noin joka viides (19,3 %) kyselyyn osallistuneista ja puolestaan pörssinoteeratut rahastot saivat ääniä jonkin verran tavallisia rahastoja vähemmän (13,8 %). Johdannaisiin liittyviä neuvoja kaipasi noin joka kymmenes kyselyyn osallistuneista (9,9 %) ja vähiten neuvoja kaivattiin korko- ja velkakirjasijoituksiin liittyen. Pieni osa vastaajista (2,1 %) vastasi kaipaavansa neuvoja johonkin muuhun sijoituskohteeseen, jota ei ollut annettu valmiiksi vastausvaihtoehdoksi. Tähän vaihtoehtoon saatiin avoimina vastauksina yleisimpänä metsä.

Kuva 9. Sijoittamiseen liittyvä tiedonhankintatapa

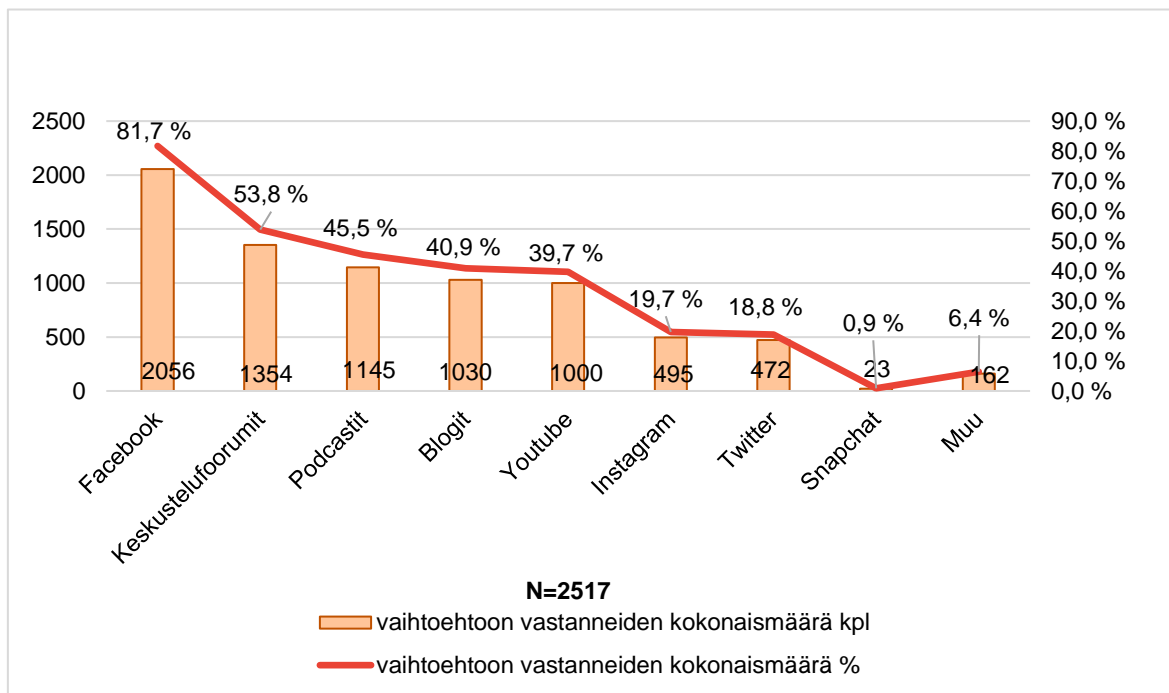
Tutkimus sisälsi myös kysymyksen, jossa tarkoitus oli selvittää käyttävätkö sijoittajat mieluummin tiedonlähteenä ja apunaan perinteisesti pankin sijoitusneuvoja, vai ottavatko neuvoja vastaan mieluummin muilta sijoittajilta. Kysymyksen vastausjakauma voidaan nähdä yllä olevasta kuvasta 9. Kuvasta näkyy, että tietoa hankitaan selkeästi enemmän muilta sijoittajilta ja tämän vastauksen antoikin yli neljä viidesosaa kyselyyn vastanneista. Hieman yli kymmenes (12,1 %) vastanneista ei osannut sanoa kumpaa tapaa käyttää mieluummin.

Kuva 10. Muiden sijoittajien mielipiteiden, tai sosiaalisen median vaikutus sijoituspäätöksiin

Yläpuolella olevassa kuvassa näkyy vastausjakauma kysymykseen, miten paljon muiden sijoittajien mielipiteet ja sosiaalinen media vaikuttavat sijoituspäätöksiin. Yleisin vastaus oli, että ne vaikuttavat kohtalaisesti (41,1 %) ja lähes saman verran (40,6 %) vastaajista oli sitä mieltä, että ne vaikuttavat heidän päätöksiinsä melko vähän. Hieman yli, joka kymmenes (12,7 %) vastasi niiden vaikuttavan melko paljon omiin sijoituspäätöksiin. Selkeästi vähiten ääniä saivat vastausvaihtoehtojen ääripäät, eli "paljon" (1,5 %) ja "ei ollenkaan" (3,8 %).

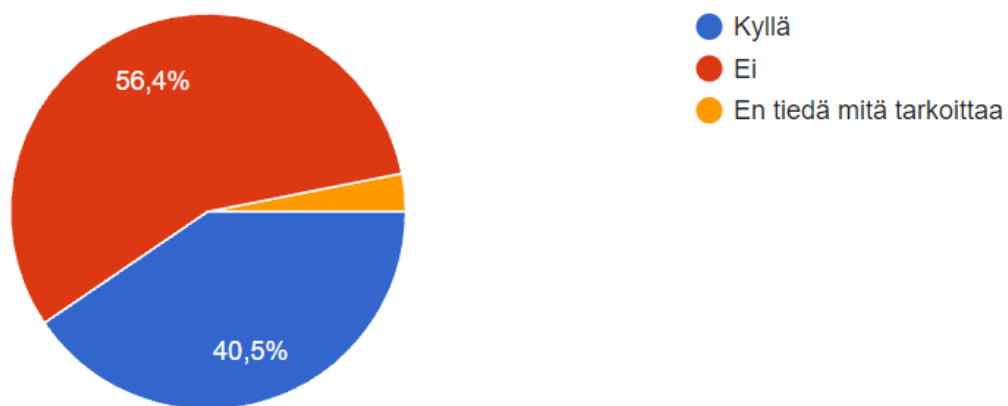
Kuva 11. Suosituimmat sosiaalisen median kanavat sijoittamiseen liittyvässä tiedonhankinnassa

Yllä olevasta kuvasta voidaan huomata, että tutkimuksen mukaan selkeästi suosituimmaksi sosiaalisen median kanavaksi sijoittamiseen liittyvässä tiedonhankinnassa on Facebook, jota hyödyntää yli neljä viidesosaa vastaajista (81,7 %). Kysely julkaistiin sijoitusaiheisessa Facebook-ryhmässä, joten erityisesti huomioitavaa on se, etteivät kuitenkaan kaikki vastaajat ilmoittaneet käyttävänsä sitä tiedonhankintatapana sijoittamisessa. Seuraavaksi eniten ääniä sai keskustelufoorumit (53,8 %) ja kolmanneksi eniten podcastit (45,5 %). Blogit ja YouTube saivat keskenään lähes saman verran vastauksia (40,9 % ja 39,7 %), eli hieman yli tuhat vastausta kumpikin. Instagram ja Twitter olivat myös keskenään lähes yhtä suosittuja, Instagramia ilmoitti hyödyntävänsä noin viidesosa vastaajista (19,7 %) ja samoin Twitteriä (18,8 %). Vähiten vastauksia keräsi Snapchat, jota kertoi hyödyntävänsä alle sadasosa vastaajista (0,9 %). Snapchat perustuukin pääasiassa kuvien ja lyhyiden videoiden lähettelyyn, kun taas muissa kyselyssä vastausvaihtoehtona olleissa sosiaalisen median kanavissa tieto liikkuu pääasiassa pidempienkin tekstien ja ääninauhoitusten muodossa. Avoimeen vastausvaihtoehtoon saatiin vastauksia yhteensä 162 (6,0 %) kappaletta, joista yleisimpiä olivat Discord, TikTok, Inderes ja Reddit, jotka kaikki saivat yli viisi ääntä. Kolme

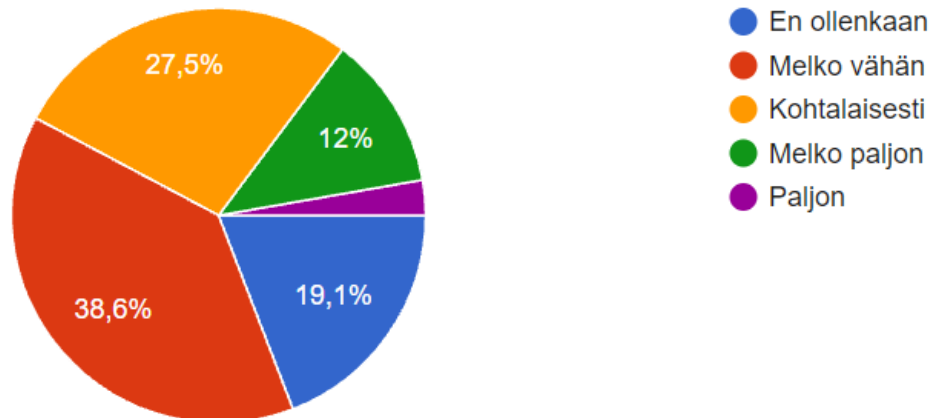
henkilöä vastasi tähän avoimeen kysymykseen omin sanoin, etteivät hyödynnä sosiaalisen median kanavia sijoittamiseen liittyvässä tiedonhankinnassa ollenkaan.

Kuva 12. Vastausjakauma kysymykseen, kuinka moni kuuluu johonkin viralliseen sosiaalisen sijoittamisen verkkoyhteisöön, kuten Sharevilleen

Yllä olevasta kuvasta nähdään, kuinka moni kyselyyn vastanneista sijoittajista kuuluu johonkin viralliseen sosiaalisen sijoittamisen verkostoon, kuten Sharevilleen. Reilusti alle puolet (40,5 %) vastaajista ilmoitti kuuluvansa johonkin tällaiseen yhteisöön ja yli puolet (56,4 %) vastaajista ei kuulu. Kolme sadasosaa (3,1 %) valitsi vastausvaihtoehdon ”En tiedä mitä tarkoittaa”, eli todennäköisesti nämä henkilöt kuuluvat myös joukkoon, joka ei kuulu mihinkään sosiaalisen sijoittamisen viralliseen verkkoyhteisöön.

Kuva 13. Paljonko sijoittajat miettivät sijoituskohteidensa vastuullisuutta

Viimeisessä kysymyksessä selvitettiin, miten tärkeäksi vastaajat kokevat sijoituskohteidensa vastuullisuuden sijoituspäätöksiä tehdessään. Yläpuolella olevasta kuvasta voidaan nähdä kysymyksen vastausjakauma. Yhteensä lähes kolme neljäsosaa vastaajista ilmoitti, etteivät ajattele vastuullisuutta ollenkaan (19,1 %) tai ajattelevat sitä melko vähän (38,6 %). Eniten vastaajia löytyikin juuri tästä melko vähän ajattelevien ryhmästä. Kohtalaisesti vastuullisuutta ilmoitti ajattelevansa hieman alle kolmasosa (27,5 %) ja melko paljon hieman yli kymmenisen prosenttia (12 %). Vähiten vastauksia löytyi sijoituskohteen vastuullisuutta paljon ajattelevien ryhmästä, joita oli kaikista vastaajista vain 69 (2,7 %) N=2517.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä tarkoitetaan sosiaalisella sijoittamisella ja sosiaalisen sijoittamisen alustoilla sekä miten ne yhdessä muiden sosiaalisen median alustojen kanssa vaikuttavat sijoituspäätöksiin. Vastauksia kyselytutkimukseen saatiin Facebookin sijoitusaiheisen ryhmän kautta erittäin hyvin ja lopputuloksena olikin jopa 2517 vastausta. Kaikkiin opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin saatiin koostettua selkeät vastaukset.

Teoriaosuudessa saatiin muodostettua hyvä kuva siitä, mitä tarkoitetaan sosiaalisella sijoittamisella, mitä ovat sosiaalisen sijoittamisen alustat, mitä niillä tarkoitetaan ja miten ne ovat kehittyneet sellaisiksi, kuin ne tällä hetkellä ovat. Sosiaalinen sijoittaminen ja sen alustat ovat siis niin sanotusti sijoittamisen some, jossa sijoittamisesta kiinnostuneet henkilöt voivat jakaa tietojaan, mielipiteitään ja näkemyksiään sekä seurata toisiaan. Sosiaalisen sijoittamisen nimikin juontaa juurensa sosiaalisesta mediasta, koska se on kehittynyt sosiaalisen median alustoille. Verkkokyselyyn vastanneista henkilöistäkin noin 40 % vastasi kuuluvansa johonkin viralliseen sosiaalisen sijoittamisen yhteisöön, jossa voidaan esimerkiksi jakaa omat siirrot ja sijoitussalkut prosenttimääräisesti kaikkien jäsenten nähtäville. Todennäköisesti osuus kaikista suomalaisista sijoittajista ei ole kuitenkaan näin korkea, koska kyselyyn ei esimerkiksi saatu vastauksia henkilöiltä, jotka eivät käytä lainkaan internetiä.

Kvantitatiivisen kyselytutkimuksen avulla saatiin vastaukset siihen, kuinka paljon sijoittajat itse ajattelevat muiden mielipiteiden vaikuttavan omiin sijoituspäätöksiin. Taustamuuttujina kysyttiin mm. vastaajien ikää, sukupuolta, sijoituskokemusta vuosina ja mihin kohteisiin henkilö tällä hetkellä sijoittaa. Ikäkysymyksen jakaumaan vaikuttaa todennäköisesti se, että vanhempaa ikäluokkaa on vaikeampi tavoittaa verkkokyselyn kautta, kuin nuorempia ikäluokkia. Tulokseen vaikuttaa varmasti myös jonkin verran se, että vanhempi sukupolvi käyttää internetiä ja sosiaalista mediaa muutenkin huomattavasti vähemmän, kuin nuoremman sukupolven edustajat. Vanhempaa väestöä on siis vaikeampi tavoittaa internetissä julkaistun kyselytutkimuksen kautta, kuin nuorempia henkilöitä.

Vastaajien sukupuolijakaumassa miehiä oli selkeästi enemmän, kuin naisia ja tästä tuloksesta voidaan huomata myös sukupuolten välinen ero siinä, että edelleen sijoittajista huomattavasti suurin osa on miehiä. Vastausjakauman todenperäisyyttä vahvistaa myös Nordnetin julkaisu vuodelta 2021, jonka mukaan Nordnetin suomalaisista asiakkaista 36 % on naisia ja 64 % miehiä. Ero sukupuolten välillä on kuitenkin nähtävästi kaventumaan päin, koska vuonna 2020 Nordnetin uusista asiakkaista 43 % oli naisia ja 57 % miehiä. (Tuppurainen, 2021)

Saaduista tuloksista voidaan päätellä se, että vaikka monet kuuluvatkin johonkin viralliseen sosiaalisen sijoittamisen tai sosiaalisen median sijoitusyhteisöön, he eivät kuitenkaan koe, että muiden sijoittajien neuvot ja mielipiteet vaikuttaisivat omiin päätöksiin paljoakaan. Tämä oli hieman yllättävä tulos, koska kuitenkin yli kahdeksan kymmenestä vastasi hankkivansa sijoitustietoa mieluummin sosiaalisesta mediasta tai muilta sijoittajilta, kuin pankin sijoitusneuvojilta. Kysymyksen vastausjakauma voisi hieman muuttua, jos se olisi julkaistu myös muualla, kuin sosiaalisen median kanavassa, koska verkkokyselyllä tavoitettiin ainoastaan Facebookia käyttävät sijoittajat. Muutamit kyselyyn vastanneista kertoivat myös, etteivät hanki sijoitustietoa laisinkaan sosiaalisen median välityksellä. Tämä oli myös hieman yllättävä vastaus, koska kyseiset henkilöt kuitenkin kuuluvat ainakin kyseiseen Facebookin sijoitusaiheiseen keskusteluryhmään, jossa kysely julkaistiin, mutta ehkä he eivät silti koe hyödyntävänsä lukemiaan keskusteluja ja tietoja omassa sijoituskäyttäytymisessään. Eniten tietoa sosiaalisesta mediasta tai muilta sijoittajilta kaivattiin osakesijoittamiseen liittyen ja osakkeet olivat myös yleisin sijoituskohte kyselyyn vastanneilla. Perinteisistä sosiaalisen median kanavista suosituimpia sijoittamiseen liittyvässä tiedonhankinnassa olivat Facebook, erilaiset keskustelufoorumit ja podcastit.

Sijoituskohteiden vastuullisuuskysymykseen saatiin selville se, että suurin osa ei tällä hetkellä erityisemmin ajattele sijoituskohteita etsiessään niiden sosiaalisen vastuun merkitystä. Joukosta löytyi kuitenkin myös niitä, jotka pitävät vastuullisuuden merkitystä tärkeänä ja varmasti vastuullisuuden merkitys tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Vastauksien perusteella voidaan todeta, että noin neljä viidestä (80,9 %) sijoittajasta ajattelee sijoituskohteen vastuullisuutta edes hieman. Pörssisäätiön (n.d.) maaliskuussa 2019 tehdyn Sijoittajabarometrin mukaan yksityissijoittajista 66 prosenttia kertoi ottavansa

sijoituskohteen vastuullisuuden edes jollakin tavalla huomioon sijoituspäätöksissään. Tämän tutkimuksen tulos vastuullisuuskysymykseen on siis hieman korkeampi, mutta tulosten ero voi johtua myös siitä, että Sijoittajabarometrin tulokset ovat jo parin vuoden takaa.

7.1 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön tulosten on oltava luotettavia ja sillä tarkoitetaan sitä, että tutkimustulokset ovat oikeita. Tieteellisessä tutkimuksessa luotettavuutta tarkastellaan validiteetin ja reliabiliteetin kautta. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten pysyvyyttä, eli sitä että samat tulokset saadaan, jos tutkimus toistetaan. Validiteetilla puolestaan tarkoitetaan sitä, että tutkitaan oikeita asioita. Validiteetti voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. Sisäisellä validiteetilla tarkoitetaan oikeaa syy-seuraussuhdetta, eli tutkijan on pystyttävä esittämään väitteet oikeiksi ja perustelemaan ne. Ulkoisella validiteetilla tarkoitetaan kuinka hyvin saadut tulokset toistuvat samankaltaisissa tilanteissa tutkimuksen ulkopuolella ja populaatiossa. Määrällisessä tutkimuksessa onkin tarkoituksena ottaa kohderyhmästä riittävä määrä henkilöitä, tutkia heitä ja todeta, että kyseisen otoksen tulokset ovat siirrettävissä kohderyhmään. Kohderyhmän ja tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden vastaavuutta pystytään arvioimaan taustamuuttujien, kuten iän ja sukupuolen avulla. Tähän tarvitaan kuitenkin aiempia tilastotietoja populaatiosta ja vastaavia tietoja havaintoyksiköistä. (Kananen 2015, 342–348.)

Tämän opinnäytetyön tutkimustulosten luotettavuuden voidaan todeta olevan hyvä, koska kyselyyn vastanneiden määrä oli jopa yllättävän laaja ja täten populaatiosta saatiin hyvä otos. Tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden osajoukko, eli otos on luotettava ja taustamuuttujien vastaustulokset vastaavat hyvin todellisuutta aiempienkin tutkimusten perusteella. Sukupuolijakauma vastaa melko tarkasti todellisuutta suomalaisten sijoittajien keskuudessa, joten siinä mielessä voidaan todeta otannan olleen onnistunut. Reliabiliteettia on vaikeampi arvioida, koska tämänkin tutkimuksen tulokset varmasti muuttuvat jatkuvasti johonkin suuntaan, mutta aikaisempiin samaa aihealuetta sivuaviin tutkimuksiin on saatu samankaltaisia tuloksia ja tutkimus on myös helposti toistettavissa.

Opinnäytetyö on toteutettu eettisesti hyvän tieteellisen käytännön ohjeita noudattaen, joista keskeisimpiä ovat esimerkiksi se, että tutkimuksessa on noudatettu rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tulosten tallentamisessa ja niiden esittämisessä sekä tutkimusten ja tulosten arvioinnissa. Kyselytutkimus toteutettiin täysin anonyyminä, joten vastauksista on mahdotonta erottaa yksittäisen henkilön vastauksia, tai muitakaan yksityistietoja. Tutkimuksessa on otettu huomioon muiden tutkijoiden työt ja saavutukset kunnioittaen ja heidän julkaisuihinsa viitataan asianmukaisella tavalla antaen heidän saavutuksilleen niille kuuluvan arvon ja merkityksen tässä tutkimuksessa. (TENK, 2012)

7.2 Pohdinta opinnäytetyöprojektistä

Kokonaisuudessaan opinnäytetyön tekeminen oli opettavaista ja mielenkiintoista, vaikka alku tuntui hankalalta ja opinnäytetyö ei valmistunut niin nopeasti, kuin oli alun perin suunniteltu. Aihe opinnäytetyöhön valikoitui Hämeen ammattikorkeakoulun tarjoamista aiheista syksyllä 2020. Samasta aiheesta ei ollut tehty ennestään täysin vastaavaa tutkimusta ja se oli mielenkiintoinen ja ajankohtainen, koska sijoittaminen tuntuu olevan koko ajan enemmän ihmisiä kiinnostava aihe. Työelämälähtöisyys näkyy myös siltä osin opinnäytetyössä, että tekijä työskentelee itse tällä hetkellä finanssialalla.

Verkkokyselyn avulla pyrittiin selvittämään sijoittajien omia kokemuksia siitä, miten he kokevat sosiaalisten sijoitusympäristöjen ja muun sosiaalisen median vaikuttavan omiin sijoituspäätöksiinsä, sekä vastuullisuuden merkitystä. Kyselyyn saadut kommentit Facebook-ryhmässä olivat positiivisia ja se keräsi kehuja vastaamisen nopeudesta ja helppoudesta. Lisäksi kysymykset koettiin selkeiksi, eivätkä ne herättäneet kysymyksiä ainakaan kommenttiosiossa.

Eniten haasteita opinnäytetyöprojektin aikana tuotti juuri kyselyn toteuttaminen, koska täytyi pohtia esimerkiksi sitä, miten siihen saadaan tarpeeksi vastaajia ja minne se kannattaisi julkaista. Haasteita kyselyn tekemisessä oli myös sopivien kysymysten laatiminen, koska aiheena sosiaalinen sijoittaminen ei välttämättä ole kovin tuttu ja käsitteenä tämä oli alun perin tekijällekin hieman vieras. Kyselyyn olisi siis voinut laittaa myös syvällisemmin

kysymyksiä liittyen suoraan sosiaaliseen sijoittamiseen, mutta tarkoitus oli tehdä kysymyksistä sellaisia, että ne ovat hyvin ymmärrettävissä ja niihin on helppo vastata. Verkkokyselyn olisi voinut toteuttaa myös jollakin hieman paremmalla kyselypohjalla, kuin Google Forms, mutta se oli jo ennestään tuttu alusta ja ilmainen käyttää, joten näistä syistä työssä käytettiin sitä. Kuvat tutkimustuloksista täytyi tehdä Excelin työkaluilla, koska Formsista automaattisesti muodostuneet kuviot olivat osittain epäselkeästi muodostuneita. Tämä johtui siitä, että seassa oli joihinkin kysymyksiin myös avoimia vastausvaihtoehtoja.

Kattavan teoriaosuuden laatiminen opinnäytetyöhön oli osittain haasteellista, sillä etenkin suomenkielisen teorian etsiminen sosiaalisesta sijoittamisesta oli hankalaa ja sitä löytyy melko vähän ylipäätään. Kirjallisuutta suoranaisesti sosiaalisesta sijoittamisesta ei löytynyt laisinkaan ja tämän vuoksi teoriaosuus perustuu pääasiassa internetistä löytyneisiin lähteisiin. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, aihetta laajennettiin niin, että työssä syvennyttiin virallisten sosiaalisen sijoittamisen alustojen lisäksi hieman myös muihin sosiaalisen median kanaviin ja niiden vaikutuksiin sijoituskäyttäytymisessä. Näin saatiin opinnäytetyöstä riittävän laaja kokonaisuus. Teorian kirjoittamisessa haastavaa oli myös rajata pois ylimääräiset asiat, jotka eivät tarpeeksi liittyneet aiheeseen, koska kuitenkin sijoittamisesta ylipäätään löytyy melko paljon tietoa. Teoriaosuudessa olisi voinut kertoa enemmänkin yleisimmistä arvopaperimarkkinoiden sijoituskohteista, mutta aihe täytyi pitää siltä osin tiiviinä, jotta pääpaino pysyisi itse sosiaalisessa sijoittamisessa, eikä painottuisi liikaa teoriaosuuteen.

7.3 Jatkotutkimuskohteet

Aihealueen jatkotutkimuksena voitaisiin syvällisemmin tutkia digitalisaation vaikutuksia sijoitustoimintaan tai ylipäätään finanssialaan. Samalla voitaisiin perehtyä enemmän erilaisiin sosiaalisen sijoittamisen alustoihin ja niiden toimintaperiaatteisiin, sitten kun niiden käyttäminen ja tietoisuus suomalaisten keskuudessa on vielä hieman yleisempää. Aihetta voitaisiin myös jatkaa siten, että tutkittaisiin tarkemmin mitä sosiaalisen sijoittamisen alustoja sijoittajat käyttävät ja miksi juuri niitä. Tarkemmin voitaisiin tutkia myös sitä, miksi suurin osa sijoittajista haluaa hankkia tietoa mieluummin muilta sijoittajilta, kuin pankkien sijoitusneuvojilta ja miksi sijoitusneuvojien arvostus on laskenut. Tässä tutkimuksessa

vastuullisuuskysymykset eivät olleet pääroolissa, joten ne jäivät hieman taka-alalle muilta tutkimuskysymyksiltä, koska pääpaino oli selvittää sosiaalisen sijoittamisen toimintaperiaatteita ja vaikutuksia. Sijoituskohteiden vastuullisuudesta saataisiin kuitenkin myös varmasti jatkotutkimusaiheita, koska tässä tutkimuksessa sitä vain hieman sivuttiin pääaiheen ohella. Sijoituskohteiden vastuullisuus on myös ylipäätään ajankohtainen aihe, jonka merkitys tulee myös tulevaisuudessa kasvamaan.

Lähteet

- #rahapodi. (4. 2. 2016). *Jakso 19. Shareville-Sijottamisen SoMe*, Soundcloud. Haettu 29. 4 2021 osoitteesta <https://soundcloud.com/rahapodi/jakso-19-shareville-sijoittamisen-some>
- #rahapodi. (16. 11. 2017). Jakso 95. Digitalisaatio vyöryy pankkialalle, Soundcloud. Haettu 26. 8. 2021 osoitteesta <https://soundcloud.com/rahapodi/jakso-95-digitalisaatio-vyoryy-pankkialalle>
- Andersén, A. (2021). Digitaaliset rahoituspalvelut. Helsinki: Alma Talent
- Ankelo, J. (5. 8. 2021). *Sijoitustieto.fi*. Noudettu osoitteesta
- Arvopaperimarkkinalaki 746/2012 §1. (2012). *Finlex.fi*. Haettu 19. 8 2021 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120746#O1L2P1>
- e-Toro. (ei pvm). Haettu 22. 7. 2021 osoitteesta <https://www.etoro.com/fi/about/>
- eToro. (n.d.). *eToro*. Haettu 21. 8. 2021 osoitteesta <https://www.etoro.com/fi/trading/academy-old/copy-mirror/>
- Finanssiala.fi. (9. 6. 2021). *Finanssiala.fi*. Haettu 12. 8. 2021 osoitteesta <https://www.finanssiala.fi/aiheet/arvopaperimarkkinat/#/>
- Finanssialalle. (n.d.). Haettu 23. 8 2021 osoitteesta <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/eri-sijoitusmuodot/>
- Finanssivalvonta. (n.d.). *Finanssivalvonta*. Haettu 8. 8. 2021 osoitteesta <https://www.finanssivalvonta.fi/fintech--finanssialan-innovaatiot/>
- Finanssivalvonta. (17.11.2019). *Mitä tarkoittaa virtuaalivaluutta, kryptovaluutta, kryptovara, ICO tai lompakkopalvelu?* Haettu 11.10.2021 osoitteesta <https://www.finanssivalvonta.fi/kuluttajansuoja/virtuaalivaluutat/>
- Finanssivalvonta. (19.5.2020)*Liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuus*. Haettu 12.10.2021 osoitteesta <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/liikkeeseenlaskijat-ja-sijoittajat/tiedonantovelvollisuus/>
- Hämäläinen, K. (11. 10. 2017). *Taloustieto.fi*. Haettu 26. 3 2021 osoitteesta <https://www.taloustaito.fi/Rahat/30-vuotta-rahastosijoittamista--suomen-ensimmainen-sijoitusrahasto-on-yha-voimissaan/#0f5dbf6e>
- ig.com (2019) What is social trading? Haettu 9.10.2021 osoitteesta <https://www.ig.com/en/trading-strategies/social-trading-explained-190314>

Investinggoal. (ei pvm). Haettu 31. 7. 2021 osoitteesta

<https://www.doughroller.net/investing/best-social-trading-platforms/>

Investinggoal. (n.d). Haettu 1. 8. 2021 osoitteesta https://investinggoal.com/best-social-trading-networks/#social_trading_history

Investinggoal. (n.d.). Haettu 31. 7. 2021 osoitteesta

<https://www.doughroller.net/investing/best-social-trading-platforms/>

Kananen, J. (2015) *Opinnäytetyön kirjoittajan opas - Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun*. Jyväskylä: JAMK.

Laakso, S. (23. 2. 2017). *Lynx Broker*. Haettu 22. 8. 2021 osoitteesta

<https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/artikkelit/viputuotteet/>

Mieskolainen, M. (17. 4. 2020). *Sijoittamisen alku*. Haettu osoitteesta Aalto investment club:

<https://www.aaltoinvestmentclub.com/blog-2020/6>

Nordnet. (19. 3. 2021). Haettu osoitteesta Nordnet: <https://nordnetab.com/>

Nordnet. (n.d.). *Nordnet*. Haettu 22. 8. 2021 osoitteesta

<https://www.nordnet.fi/fi/markkina/etf>

OP. (9.10.2021). Haettu osoitteesta [https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-](https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittajan-palvelut/muut-porssilistatut-tuotteet)

[sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittajan-palvelut/muut-porssilistatut-tuotteet](https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittajan-palvelut/muut-porssilistatut-tuotteet)

OP Media. (15. 8. 2018). Haettu 22. 8. 2021 osoitteesta [https://www.op-](https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittamisen-alkeet/)

[media.fi/sijoittaminen/osakesijoittamisen-alkeet/](https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittamisen-alkeet/)

Pönkä, H. (2014). Teoksessa H. Pönkä, *Sosiaalisen median käsikirja* (ss. 34-36). Docendo Oy.

Pörssisäätiö (n.d.) Oppitunti 6. vastuullinen sijoittaminen ja omistaminen. Haettu 8.11.2021

osoitteesta <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/vastuullinen-sijoittaminen/>

Pörssitalo. (26. 3. 2021). <http://porssitalo.fi/>. Haettu osoitteesta <http://porssitalo.fi/>

Sanastokeskus. (2017). *tsk.fi*. Haettu 18. 8 2021 osoitteesta [http://www.tsk.fi/tsk/fi/haku-](http://www.tsk.fi/tsk/fi/haku-266.html?page=get_id&id=ID149&vocabulary_code=TSKTT)

[266.html?page=get_id&id=ID149&vocabulary_code=TSKTT](http://www.tsk.fi/tsk/fi/haku-266.html?page=get_id&id=ID149&vocabulary_code=TSKTT)

Shareville. (n.d.). Haettu 29. 4 2021 osoitteesta <https://shareville.fi/faq>

Sijoittaja.fi. (24. 2. 2020). Haettu 1. 8. 2021 osoitteesta

<https://www.sijoittaja.fi/202153/sijoittaja-fi-ja-maailman-johtava-sosiaalisen-sijoittamisen-alusta-etoro-yhteistyohon/>

Sijoittaja.fi. (2021). *eToron edullisemmat kaupankäyntikustannukset sijoittaja.fi asiakkaille*.

Haettu 1. 8. 2021 osoitteesta <https://artikkelit.sijoittaja.fi/blog/sijoittaja.fi-etu-edullisemmat-kaupaunk%C3%A4yntikustannukset-etorossa>

Sijoittaja.fi. (19.3.2021. 3 2021). *Sijoittaja.fi*. Haettu osoitteesta

<https://www.sijoittaja.fi/mika-on-sijoittaja-fi/>

Sijoittaja.fi. (26.7.2021). Haettu 23.10.2021 osoitteesta

<https://www.sijoittaja.fi/132352/vastuullinen-sijoittaminen-miten-loydan-sijoituskohteet/>

Social Trrading Guru. (n.d.). Haettu 17. 7. 2021 osoitteesta <https://socialtradingguru.com/>

TENK. (2012) *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta.

https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tradingpedia. (n.d.). *Tradingpedia*. Haettu 17. 7. 2021 osoitteesta

<https://www.tradingpedia.com/social-trading-academy/what-is-social-trading/>

Tuppurinainen, S. (2021) Nordnet "Naisten ryntäys osakemarkkinoille jatkuu" Haettu

27.10.2021 osoitteesta <https://www.nordnet.fi/blogi/naisten-sijoittaminen/>

Tuppurainen, S. (9. 3. 2018). *Nordnet*. Haettu 27. 4. 2021 osoitteesta

<https://www.nordnet.fi/blogi/sijoittaminen-muuttuu-mutta-mihin-suuntaan/>

Valtiovarainministeriö. (2021). *VM*. Haettu 14. 8. 2021 osoitteesta

<https://vm.fi/rahoitusmarkkinat/paaomamarkkinat>

World Finance on Social Trading. (2013). haettu 20.11.2021. [http://www.social-](http://www.social-trading.worldfinance.com/)

[trading.worldfinance.com/](http://www.social-trading.worldfinance.com/)

Liite 1: Verkkokyselyn kyselylomake

Sosiaalisen median ja muiden sijoittajien mielipiteiden vaikutus sijoituskäyttäytymiseen

Olen liiketalouden tradenomiopiskelija Hämeen ammattikorkeakoulusta ja kysely on osa opinnäytetyötäni. Opinnäytetyön toimeksiantaja on HAMK. Opinnäytetyön aiheena on tutkia sosiaalista sijoittamistyyliä (social trading). Sosiaalisella sijoittamisella tarkoitetaan sitä, että sijoittajat saavat välitöntä ja jatkuvaa informaatiota erilaisten sosiaalisen median kanavien välityksellä ja tiedontuottajina toimivat muut sijoittajat. Sosiaalisen sijoittamisen foorumeissa voit reaaliaikaisesti seurata eri henkilöiden salkuissa tapahtuvaa kaupankäyntiä. tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, kuinka paljon sosiaalinen media ja sitä kautta muut sijoittajat vaikuttavat toistensa sijoituspäätöksiin ja kuinka moni hyödyntää sosiaalisen sijoittamisen alustoja. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa muutaman minuutin ja se on täysin anonyymiä. Kyselyyn vastaaminen on avoinna 17.-22.10.2021. Kiitos kaikille vastaajille!

*Pakollinen

1. 1. Ikä? *

Merkitse vain yksi soikio.

- 18–25-vuotias
- 26–35-vuotias
- 36–45-vuotias
- 46–55-vuotias
- 55–65-vuotias
- yli 65-vuotias

2. 2. Sukupuoli? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Nainen
- Mies
- Muu

3. 3. Sijoituskokemuksesi vuosina? * *Merkitse vain yksi soikio.*

- 0–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- 11–20 vuotta
- 21–30 vuotta
- yli 30 vuotta

4. 4. Mihin kohteisiin sijoitat? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Osakkeet
- Rahastot
- Pörssinoteeratut rahastot
- Johdannaiset
- Kryptovaluutat
- Korot
- Velkakirjat
- Asunnot

Muu: _____

5. 5. Mihin sijoituskohteeseen koet hakevasi/kaipaavasi eniten tietoa muilta sijoittajilta tai sosiaalisesta mediasta? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Osakkeet
- Rahastot
- Pörssinoteeratut rahastot
- Johdannaiset
- Kryptovaluutat
- Korot
- Velkakirjat
- Asunnot

Muu: _____

6. 6. Hankitko tietoa sijoittamiseen mieluummin pankin sijoitusneuvojilta vai muilta sijoittajilta *

Merkitse vain yksi soikio.

- Pankin sijoitusneuvoja
- Muut sijoittajat
- En osaa sanoa

7. 7. Kuinka paljon sosiaalisesta mediasta löytyvä tieto ja muiden sijoittajien mielipiteet vaikuttavat sijoituspäätöksiisi? * *Merkitse vain yksi soikio.*

- Ei ollenkaan
- Melko vähän
- Kohtalaisesti
- Melko paljon
- Paljon

8. 8. Mitä sosiaalisen median kanavia käytät tiedon hankintaan sijoittamisessa? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Facebook
- Instagram
- Twitter
- Snapchat
- Podcastit
- Youtube
- Blogit
- Keskustelufoorumit

Muu: _____

9. 9. Kuulutko lisäksi johonkin viralliseen sosiaalisen sijoittamisen yhteisöön, kuten Nordnetin Sharevilleen? (Verkkoyhteisö, jossa jäsenten arvopaperisalkut ovat kaikkien muiden jäsenten nähtävänä) * *Merkitse vain yksi soikio.*

- Kyllä
- Ei
- En tiedä mitä tarkoittaa

10. 10. Kuinka paljon mietit sijoituskohteen vastuullisuutta sijoituspäätöksiä tehdessäsi? *

Merkitse vain yksi soikio.

- En ollenkaan
- Melko vähän
- Kohtalaisesti
- Melko paljon
- Paljon

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

